

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Bezpečnost práce

Ondřej Kočí

Bakalářská práce

2017

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ondřej Kočí**
Osobní číslo: **E14353**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Bezpečnost práce**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je obecný popis problematiky bezpečnosti práce, legislativní stránky a moderní přístupy k bezpečnosti práce. Dále posouzení bezpečnosti práce ve vybraném podniku s vyzněním hlavních závěrů a doporučení.

Osnova:

- Obecný popis problematiky bezpečnosti práce.
- Výběr podniku a jeho popis.
- Analýza bezpečnosti práce v daném podniku.
- Výběr některého bezpečnostního problému podniku.
- Analýza vybraného bezpečnostního problému.
- Hlavní poznatky a doporučení ke zvýšení bezpečnosti.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 40 str.

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

ČERMÁK, J. Bezpečnost práce: aktualizované okruhy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Praha: Eurounion, 2006. ISBN 80-7317-051-5.

JORDAN, A. Arbeitsschutz in der Europäischen Union am Beispiel der "guten praktischen Lösungen". München: GRIN Verlag GmbH, 2011. ISBN 9783640807949.

KOLEKTIV AUTORŮ. Management bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Praha: Professional Publishing, 2008. ISBN 978-80-86946-46-7.

NEUGEBAUER, T. Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků a ochranných nápojů. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-310-2.

NEUGEBAUER, T. Vyhledání a vyhodnocení rizik v praxi. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-458-3.

ŠENK, Z. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci. Olomouc: ANAG, 2012. ISBN 978-80-7263-737-9.

ŠMÍDOVÁ, M. Soubor právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení. Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7478-007-3.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Radim Roudný, CSc.

Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce:

4. září 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

28. dubna 2017

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. září 2016

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 25. 4. 2017

Ondřej Kočí

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu práce panu doc. Ing. Radimovi Roudnému, CSc. za odborné vedení, připomínky a cenné rady, které mi pomohly ke zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat bezpečnostnímu technikovi analyzované firmy za poskytnutí materiálů k této práci. V neposlední řadě bych chtěl také poděkovat své rodině za její trpělivost a podporu nejen při studiu.

ANOTACE:

Tato práce se bude v úvodu zabývat obecnou problematikou bezpečnosti práce. Následovat bude popis systému managementu bezpečnosti práce a legislativa, týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V praktické části se bude autor zabývat analýzou bezpečnosti práce v organizaci XIX s.r.o.

KLÍČOVÁ SLOVA:

bezpečnost práce, ochrana zdraví, riziko, zaměstnavatel, zaměstnanec

TITLE:

Occupational safety

ANNOTATION:

This work will be devoted in the introduction to the general issue of occupational safety. This will be followed by a description of the occupational safety management system and legislation on occupational safety and health. In the practical part, the author will be devoted in safety of work in organization XIX s.r.o.

KEYWORDS:

occupational safety, health protection, risk, employer, employee

ÚVOD	10
1 ZÁKLADNÍ POJMY	12
2 BEZPEČNOST PRÁCE	14
3 SYSTÉM MANAGEMENTU BEZPEČNOSTI PRÁCE	15
3.1 Principy systému	15
3.2 Obecně o systému	16
3.2.1 Politika BOZP	16
3.2.2 Plánování	16
3.2.2.1 Identifikace nebezpečí, posouzení rizika a určení způsobu řízení	16
3.2.2.2 Metody vyhodnocení rizik při práci	19
3.2.2.3 požadavky právních předpisů na BOZP	21
3.2.2.4 Cíle a programy BOZP	22
3.2.3 Zavedení a provoz	22
3.2.3.1 Komunikace, spoluúčast a konzultace	23
3.2.3.2 Dokumentace systému managementu BOZP	23
3.2.3.3 Řízení dokumentace	23
3.2.3.4 Řízení provozu	24
3.2.4 Kontrola systému	25
4 LEGISLATIVA TÝKAJÍCÍ SE BOZP	27
4.1 Zákony	28
4.2 Vyhlášky	28
4.3 Nařízení vlády	29
5 POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE A ZAMĚSTNANCE	30
5.1 Povinnosti zaměstnavatele	30
5.2 Povinnosti zaměstnance	31
6 POPIS ORGANIZACE XIX s.r.o.	33
6.1 Informace z OR a ekonomické údaje	34
6.2 Produkty firmy	35
7 BEZPEČNOST PRÁCE V PODNIKU XIX s.r.o.	37
7.1 Zdravotní způsobilost a lékařské prohlídky	37
7.1.1 Lékařské prohlídky na základě kategorizace práce	38

7.2	Pracovní úrazy v podniku XIX s.r.o.....	40
7.3	Školení BOZP a PO	45
7.4	Osobní ochranné pracovní pomůcky	50
7.4.1	Vydávání OOPP	51
8	RIZIKA.....	54
8.1	Rozdělení rizik.....	56
9	ZHODNOCENÍ PODNIKU A NÁVRH DOPORUČENÍ.....	63
	ZÁVĚR	65
	POUŽITÁ LITERATURA.....	66
	SEZNAM PŘÍLOH.....	68

SEZNAM ILUSTRACÍ

Ilustrace 1 - Graf počtu zaměstnanců od roku 2008 do roku 2016.....	35
Ilustrace 2 - Graf počtu osob se zdravotním omezením ve firmě XIX s.r.o.....	39
Ilustrace 3 - Vývoj počtu úrazů ve firmě XIX s.r.o. od roku 2008 do roku 2015	41
Ilustrace 4 - Porovnání průměrného počtu úrazů na 1 zaměstnance	42
Ilustrace 5 - Množství pracovních neschopností, připadající na 1 zaměstnance v ČR.....	44
Ilustrace 6 - Zdroje úrazů ve firmě XIX s.r.o.	45
Ilustrace 7 - Piktogramy OOPP	51
Ilustrace 8 - Graf míry rizika v kategorii "tvářecí stroje" ve firmě XIX s.r.o.	60
Ilustrace 9 - Graf míry rizika, počítaný metodou firmy XIX s.r.o.	60
Ilustrace 10 - Míra největšího rizika v jednotlivých kategoriích.....	62

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Tabulka vyhodnocení kritérií metody BOMECH	20
Tabulka 2 - Vyjádření závažnosti rizika metodou JBM	20
Tabulka 3 - Ekonomické údaje firmy XIX s.r.o.	34
Tabulka 4 - tabulka počtu úrazů a průměrný počet úrazů na 1 zaměstnance	40
Tabulka 5 - Počet úrazů v ČR na 1 zaměstnaného ve zpracovatelském průmyslu	41
Tabulka 6 - Počet případů pracovních neschopností na 1 zaměstnance v ČR	43
Tabulka 7 - Bodová stupnice pravděpodobnosti ohrožení	55
Tabulka 8 - Bodová stupnice možných následků ohrožení	55
Tabulka 9 - Názor hodnotitelů.....	55
Tabulka 10 - Míra rizika na pracovištích	56
Tabulka 11 - Výpočet míry rizika a opatření firmy u silničních vozidel (ukázka 1)	57
Tabulka 12 - Výpočet míry rizika a opatření firmy u elektrických vrátek (ukázka 2)	58
Tabulka 13 - Výpočet míry rizika v kategorii tvářecích strojů	59
Tabulka 14 - Kategorie a jejich největší míry rizika ve společnosti XIX s.r.o. (část 1) ...	61
Tabulka 15 - Kategorie a jejich největší míry rizika ve společnosti XIX s.r.o. (část 2) ...	61

SEZNAM ZKRATEK

Atp. – a tak podobně

BOZP – bezpečnost a ochrana zdraví při práci

ČR – Česká republika

ČSN – česká technická norma

EU – Evropská unie

NACE – statistická klasifikace ekonomických činností

N. v. – nařízení vlády

Odst. – odstavec

OHSAS – Occupational Health and Safety Assessment Specification

OIP – oblastní inspektorát práce

OOPP – osobní ochranné pracovní pomůcky

ORL – otorhinolaryngologie

OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná

PO – požární ochrana

RTG – rentgen

S. – strana

Sb. – sbírky

S.p. – státní podnik

S.r.o. – společnost s ručením omezeným

Tzn. – to znamená

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je posouzení bezpečnosti a ochrany zdraví v podniku XIX s.r.o. Každá společnost v dnešní době musí zajistit, aby se zaměstnanci v práci cítili bezpečně a také na pracoviště chodili rádi. Z tohoto důvodu se management každé společnosti snaží mít nejen kvalitní ekonomické výsledky, ale také solidní pracovní podmínky pro tyto své zaměstnance, aby mohli zamezit vzniku pracovních úrazů, nemocí z povolání, škodách na majetku a dalších problémů, souvisejících právě s bezpečností práce. Bezpečnost jako taková je zahrnuta již v listině základních práv a svobod a dále potom také v české legislativě. Výkon práce souvisí také s určitými riziky, která jsou přítomná všude okolo nás. Některé činnosti se zdají být zcela bezrizikové, ale nikdy tomu tak nemusí být. Možná je to i z toho důvodu, že v dnešní době lidé žijí ve spěchu, ve stresu a v některých případech lze mluvit také o neopatrnosti nebo i nepozornosti.

V první části se bude tato práce hned na začátku zabývat základními pojmy, které souvisejí s bezpečností a ochranou zdraví při práci. V další kapitole bude rozebráno, co si lze vlastně pod pojmem bezpečnost práce představit. Následovat bude popis systému managementu bezpečnosti práce. Zde bude uvedeno něco o principech tohoto systému, co je to politika BOZP nebo jak se plánuje řešení otázky bezpečnosti práce. V kapitole plánování se podíváme hlouběji na to, jak lze identifikovat rizika a hrozby v podniku, budou zde také uvedeny metody vyhodnocení rizik nebo například cíle a programy, které si každá organizace stanoví. Dále bude práce posuzovat zavedení a provoz, ve kterém se bude řešit komunikace v určité společnosti nebo dokumentace, týkající se BOZP. Potom bude obecně popsáno, jak probíhá kontrola tohoto systému. V této práci bude také uvedena legislativa, která se zabývá bezpečností práce. Na závěr této obecné části se bude tato práce zabývat povinnostmi, které musí plnit zaměstnavatel, ale také zaměstnanec.

Druhá část se bude zabývat analýzou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve společnosti XIX s.r.o. Práce se zaměří na analýzu dokumentace, která se týká lékařských prohlídek a zdravotní způsobilosti zaměstnanců této firmy, dále analýzu pracovních úrazů a také například na to, co způsobilo tyto úrazy. V neposlední řadě se zaměří na to, jak probíhá v této organizaci školení bezpečnosti práce a požární ochrany. Další bod této práce se bude orientovat na rozdávaní a evidenci osobních ochranných pracovních pomůcek ve firmě XIX s.r.o. a na závěr této části budou ukázána některá rizika, která byla nalezena v této společnosti a jaká byla zajištěna bezpečnostní opatření proti vzniku nehod. Na konci této práce bude posouzení

bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve firmě XIX s.r.o. a také doporučení pro zlepšení stavu bezpečnosti v tomto podniku.

V první části této práce, kterou lze nazvat obecnou částí, byla použita metoda rozboru odborné literatury. Praktická část se zakládá na induktivním posuzování dokumentace, kterou poskytl bezpečnostní technik společnosti a také se jedná o rozhovory s jednatelem firmy, bezpečnostním technikem nebo zaměstnanci.

Cílem této práce je obecný popis problematiky bezpečnosti práce, legislativní stránky a moderních přístupů k bezpečnosti práce. Dále posouzení stavu bezpečnosti práce ve vybraném podniku s vyvozením hlavních závěrů a doporučení pro další rozvoj.

1 ZÁKLADNÍ POJMY

Základní pojmy, které se zabývají bezpečností a ochranou zdraví při práci. BOZP má již dlouholetou tradici, ale terminologie, která se tímto zabývá, není jednotná. Legislativa, až na výjimky, se vykládáním pojmů nezabývá.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci – mezivědní obor, který stanovuje souhrn opatření stanovených legislativou a zaměstnavatelem, která mají za cíl předcházet ohrožení nebo poškození zdraví na pracovišti. (14)

Ergonomie – mezioborová disciplína, která se zabývá vztahy mezi člověkem a prostředím, které na člověka působí z hlediska výkonostních možností. Zahrnuje se zde biomechanika, fyziologie práce a další. (15)

Expozice – vystavení lidského organismu působení okolních vlivů a doba působení na organismus. Jedná se například o hluk, vibrace, prach a další faktory. (5, s. 10)

Hodnocení rizika – proces, při kterém se uvažuje přijatelnost rizika na základě analýzy. Hodnotí se různými metodami a postupy. (2, s. 47)

Nebezpečí – možnost potenciálního vzniku poškození nebo újmy na majetku nebo zdraví. Existuje zde spousta činitelů a zdrojů nebezpečí. Do nebezpečí lze zahrnout také nebezpečné místo, kde může dojít k újmě a také nebezpečná událost. (5, s. 10)

Nehoda – nepředvídaná nebo nežádoucí událost, která má bezpečnostní následky na člověka, procesy nebo majetek. Nehodě předchází neuvážené jednání a přerušuje vykonávání činnosti. S tímto pojmem souvisí pojem skoronehoda, což je nehoda, při které nedošlo k újmě na majetku ani zdraví. (16)

Nežádoucí událost – událost, při které došlo k nehodě nebo k nehodě mohlo dojít. Pojem nežádoucí událost je spojován se skoronehodami. (8, s. 17)

Ohrožení – stav způsobený vlastností nebo schopností materiálu, technického zařízení, pracovních metod nebo lidského faktoru, který vyvolává nebezpečí a způsobuje škody na životech nebo majetku. (2, s. 62)

Opatření – prostředek, který modifikuje riziko a odstraňuje nebezpečí. (5, s. 11)

Pracoviště – místo, kde se pracuje a zaměstnanci sem mají kdykoliv přístup. (5, s. 11)

Pracovní úraz – úraz, při kterém dojde k poškození zdraví či smrti zaměstnance působením zevních vlivů, při plnění povinností nebo pro plnění povinností. (17)

Prevence – opatření, která mají za cíl předcházet rizikům, minimalizovat je nebo je odstraňovat. Vyplývá z legislativy a dalších předpisů, týkajících se BOZP. (2, s. 64)

Riziko – pojem, který vyjadřuje výsledek s možným nežádoucím stavem. Může znamenat nebezpečí vzniku škody, hrozbu, poškození zdraví či zničení. Je to určitá míra nejistoty, které jde předcházet kvalitním řízením. (18)

Rizikový faktor - faktor fyzikální, chemický, biologický, prach, fyzická zátěž, psychická nebo zraková zátěž a mikroklimatické podmínky. (2, s. 71)

Zdroj rizika – původ nebezpečného činitele. (3, s. 14)

2 BEZPEČNOST PRÁCE

V dnešní době jen velmi těžko hledáme organizaci, kterou by nezajímalo zdraví a kondice svých zaměstnanců. Každý zaměstnavatel chce, aby bylo co nejvíce minimalizováno riziko zranění, pracovního úrazu nebo nemoci na pracovišti. Již v listině základních práv a svobod je část, která udává, že každý člověk má právo na život. Dále se zde uvádí také, že každý zaměstnanec má právo na uspokojivé pracovní podmínky. Není nutné se zde však odvolávat pouze na legislativu, protože bezpečnost práce je kromě nutnosti dodržování zákonů a norem také otázkou cti. Dnes už každá organizace je závislá na tom, jaké jméno má na trhu. To znamená, že pokud by se rozneslo, že daný zaměstnavatel nedodrжуje bezpečnostní pravidla, tak by i ostatní s touto organizací mohli ukončit spolupráci.

Bezpečnost práce nebo také bezpečnost a ochrana zdraví při práci – zkratka BOZP lze definovat jako mezidisciplinární obor, který se zabývá dodržováním legislativou stanovených norem a pravidel. Úkolem bezpečnosti práce je předcházet poškození lidského zdraví. (9)

Další vysvětlení lze převzít z normy ČSN OHSAS 18001:2008, která uvádí následující definici. *„Bezpečnost a ochrana zdraví při práci jsou podmínky a faktory, které ovlivňují nebo mohou ovlivňovat zdraví a bezpečnost zaměstnanců nebo jiných pracovníků (včetně dočasných pracovníků a pracovníků dodavatelů), návštěvníků nebo jiných osob na pracovišti.* (6, s. 13)

Ochrana zaměstnanců se v posledních letech stále mění. Na začátku 21. století můžeme mluvit o změně v nahlížení na bezpečnost práce. V tomto období převládal reaktivní přístup. To znamená, že se reagovalo až na vzniklý problém. Naopak v dnešní době se dává především důraz na prevenci a na snižování rizika již na začátku.

Pohled na bezpečnost práce je mírně odlišný v každé organizaci. Může zde jít o odlišný typ vedení organizace, dále množství finančních prostředků vynaložených na BOZP, velikost podniku, ale také množství pracovních sil a bezpečnost závisí také na přístupu k zabezpečení BOZP. Bezpečnost se odvíjí od možnosti mít vlastního bezpečnostního specialistu nebo využití outsourcingu. Některé podniky se snaží co nejvíce využít pracovní síly, a proto někdy vymezují volněji pracovní pozice. Tímto se zaměstnanec stává flexibilnějším, může pracovat na jiné pozici nebo může vykonávat práci na částečný úvazek, případně z domu. Může to však mít i negativní důsledky z důvodu stárnutí pracovní síly nebo rostoucí psychické zátěže. (8, s. 10)

3 SYSTÉM MANAGEMENTU BEZPEČNOSTI PRÁCE

System řízení lze nazvat jako dílčí část neboli subsystém celkového firemního řízení. Požadavky na tento subsystém jsou popsány v bodech 4.1 – 4.6 normativního doporučení OHSAS 18001. Tento systém definuje obecně požadavky na vytvoření a udržení systému BOZP, aby daná organizace mohla řídit svá rizika. Požadavky na tento systém jsou řízeny pomocí politiky a cílů. Systém BOZP lze zavést ve všech typech organizací bez ohledu na velikost a typ. Na začátku je doporučeno, aby byl daný podnik přezkoumán nezávislou firmou, která se orientuje v dané problematice BOZP. (1, s. 521)

Cílem je vytvořit systém, který povede k minimalizaci rizik vůči zaměstnancům a dalším zainteresovaným stranám, které mohou být ohroženy. Dalším z cílů je zavést systém, který lze trvale udržovat a stále zdokonalovat. Systém řízení není zaměřen na výrobky ani služby, ale na lidi. V hlavním případě jsou to zaměstnanci, brigádníci, dodavatelé, distributoři nebo také zákazníci a orgány státní správy. Tento systém musí být aplikován na celou organizaci a nelze z něj vyčlenit určitý úsek organizace. (8, s. 20-21)

3.1 Principy systému

K řízení organizace neodmyslitelně patří i zajištění BOZP jako takové. K tomu, aby mohla být dobře zavedena a řízena je potřeba dodržovat určité principy. Vedoucí zaměstnanci musí vzniklý úraz, nahlášenou nemoc z povolání nebo snížení pohody na pracovišti brát jako nedokonalost ve svém řízení a to hlavně v případě, že si zaměstnanec způsobil sám dané zranění z důvodu špatného pracovního postupu. Danou situaci musí prošetřit a provést opatření. Může se jednat například o nedůslednou kontrolu činností zaměstnanců. Dále je potřeba, aby se všichni vedoucí zaměstnanci na nízkých vedoucích pozicích podíleli na vyhodnocení a vyhledávání rizik a informovali o výsledcích všechny řadové zaměstnance a to nejen při školeních BOZP. Je také potřeba, aby vedoucí zaměstnanci při přidělování práce brali ohled na upozornění na možná rizika. Toto opatření je velmi důležité, aby bylo srozumitelné i pro vedoucí zaměstnance a aby se nestalo rutinní záležitostí. Každá mimořádná událost má svojí příčinu. Ať už se jedná o zranění nebo pracovní nepohodu, vždy je potřeba hledat příčinu. Tyto příčiny by měly být hledány už při hlášení, kdy ke zranění nedošlo, ale mohlo dojít. Takovému jevu se říká skoronehoda. Za každý úkol musí být sjednána odpovědnost. Dále se musí tvořit programy, které vychází z podmínek a možností zaměstnavatele. Sestavují se na základě analýz, vyhodnocení rizik a podmínek ve firmě. Vedoucí zaměstnanec musí být profesionál ve svém oboru, ale také musí mít i dobré manažerské schopnosti. (3, s. 25)

3.2 Obecně o systému

Zavedení systému BOZP závisí na vrcholném vedení firmy. Management musí pevně stát za svým rozhodnutím a musí se o daný systém starat. Nutné je vyčleňování finančních prostředků, průběh realizace, personální řešení. Téma bezpečnosti by se mělo pravidelně řešit například na poradách a každý z členů by měl mít právo do tohoto tématu přispět. (8, s. 21)

3.2.1 Politika BOZP

Tato část popisuje požadavky, které musí daný podnik splnit při zavedení politiky BOZP. Tato politika se udává v delším časovém horizontu a plní 2 základní úlohy.

- Interní sdělení – jsou zde uvedeny důvody, proč se vedení rozhodlo věnovat prostředky na ochranu a zajištění bezpečnosti. Jedná se o sdělení uvnitř firmy.
- Externí sdělení – udává, jak velkou pozornost věnovalo vedení firmy lidem mimo podnik. Mezi tyto lidi patří například dodavatelé, obchodní partneři nebo zákazníci.

Politika by měla dále odpovídat povaze a rozsahu rizik, které daná organizace má, potom obsahovat závazek k prevenci, plnění požadavků právních předpisů a zlepšování řízení organizace v oblasti BOZP. Dále by měla být implementována a udržována, případně přezkoumávána.

Do politiky by měl být zařazen i morální kodex organizace. Systém řízení BOZP by měl posoudit ostatní politiky v organizaci a integrovat s ostatními. Může se jednat například o jakost nebo o životní prostředí. Tento systém firma zveřejní na viditelném místě, případně elektronicky pro externí subjekty. Interně se může jednat například o nástěnku nebo firemní portál. (8, s. 22-23)

3.2.2 Plánování

Pod tímto pojmem se v normě OHSAS rozumí několik požadavků. Je to identifikace nebezpečí, dále potom hodnocení a řízení rizik v BOZP. Následují legislativní požadavky, které se týkají BOZP a potom stanovení cílů a programů BOZP. Například řízení rizik je klíčovým pojmem, který se prolíná celou normou OHSAS 18001 a je spjat se všemi dalšími prvky normy. (8, s. 24)

3.2.2.1 Identifikace nebezpečí, posouzení rizika a určení způsobu řízení

Každá organizace musí vytvořit, implementovat a v neposlední řadě také udržovat postupy pro průběžnou identifikaci nebezpečí. Dále také posoudit rizika a určit způsob nezbytného řízení. V tomto ohledu musejí brát v potaz běžné a mimořádné činnosti, potom činnosti osob,

kteřé na daném místě pracují a také, které mají přístup na pracoviště. Dále zvažít lidské chování a další faktory. Jedním z bodů je také identifikace nebezpečí, které vzniká mimo pracoviště, ale ovlivňuje zdraví a bezpečnost osob na pracovišti. Další bod, který bychom neměli opomenout v postupech pro identifikaci hrozby, je infrastruktura nebo vybavení na pracovišti. V neposlední řadě jsou to požadavky právních předpisů nebo návrh pracovišť, procesů a zařízení. Metodika organizace by měla být zaměřena spíše proaktivně než reaktivně a se správným načasováním. Výsledky identifikace nebezpečí musí být vždy v aktuálním stavu.

Norma OHSAS upravuje základní požadavky pro řízení rizik. Mezi tyto požadavky patří například posuzování běžné činnosti, potom mimořádné činnosti nebo rizika jak pro dodavatele, tak od dodavatelů. Informace o řízení rizik by měla být předána návštěvníkům, případně zákazníkům. Dále jsou to specifické informace pro zaměstnance a také nebezpečí, které se vyskytuje v okolí pracoviště. Změny v organizaci by měly být zapsány do změn v registru rizik. Rizika vznikají i u strojů a ostatního vybavení a je proto nutné zpracovat informace o těchto rizicích. Z dohledových auditů bývají nejčastěji zjištěny problémy, že v registru nejsou řešeny mimořádné činnosti nebo například, že opatření k minimalizaci rizik jsou formulována příliš obecně. Někde není jasné, pro koho jsou platná tato opatření. Hlavní zásady, které vyplývají z normy pro řízení rizik:

- do posuzování rizik musí být zahrnuto i nejvyšší vedení – komise vybere vhodnou variantu na minimalizaci rizika a vrcholové vedení posoudí dané stanovisko a dokument podepíše,
  - hlavní cíl je neustálé upřesňování informací, které se týkají oblasti řízení rizik,
  - snížení rizika je prováděno pomocí opatření a cílem je zjistit, zda se riziko snižuje.
- (6, s. 21-24)

Jak již bylo zmíněno výše, v organizaci by měl být zaveden tzv. registr rizik BOZP. Je to dokument, který má dvě části. První část popisuje postupy identifikace a vyhodnocování nebezpečí. Dále osoby, které jsou zodpovědné za činnosti. Druhá část obsahuje přehled nebezpečných činností.

Analýza rizik je preventivní činnost a měla by být v organizaci především jako reakce na legislativu. Analýzu provádí odborně způsobilá osoba a týká se reálných i hypotetických situací, které mohou nastat. Pro posouzení se používá spousta metod. Konkrétní metody se odvíjí od stanovených cílů, charakteristiky organizace nebo data o již proběhlých událostech. Analýza probíhá pravidelně a odvíjí se například od zavedení nového stroje, zavedení nové

legislativy nebo nehod, které se odehrály. Smyslem postupu analýzy rizik je tedy získat přehled o rizicích v celém prostředí organizace. (8, s. 28-29)

- Krokem číslo 1 by měla být definice a identifikace všech míst na pracovišti, kde mohou vznikat rizika. Musíme zahrnout veškeré technologie, stroje a také zaměstnance, kteří se na daném pracovišti pohybují. Do hodnocení zahrnujeme provozní prostory, ale také podpůrné jako jsou sklady, šatny, umývárny nebo jídelní prostory. Následně vznikne seznam popisu prostoru a činností, které se zde vykonávají.
- Krokem číslo 2 je vyhledávání nebezpečí. Tento krok spočívá v přiřazení možných nebezpečí k danému místu. Tento krok bývá založen na pozorování pracoviště, identifikaci úkolů, které se provádí na tomto pracovišti, dále potom posouzení těchto úkolů, následně pozorování práce a na závěr posouzení další faktorů, jako jsou psychologické nebo třeba sociální a fyzické. K vyhledávání rizik jde použít velkou škálu zdrojů. Přes počítačové databáze, které již mají některá rizika zakomponována, tak například ze zkušeností zaměstnanců nebo ze statistik výsledků šetření. V tomto kroku neexistují 2 shodná pracoviště. I když jsou pracoviště, na kterých probíhá identická práce, tak rizika jsou vždycky jiná. Vyhledávání probíhá, jak na pevných pracovištích – tzn. pracoviště, na kterém se dělá stejná práce, tak na pohyblivých pracovištích a to například na staveništích. Je nutné přihlížet například i k sezonnosti práce nebo dalším podmínkám. (5, s. 19-27)
- Krokem číslo 3 je stanovení míry rizika. Míra rizika je dána součinem hodnot závažnosti nebo také rozsahu škody a pravděpodobnosti vzniku události. Míra závažnosti je čistě v kompetenci organizace, jakou míru zvolí. Měla by však brát v potaz faktory, jako jsou například míra zranění – tzn. střední těžké nebo smrtelné nebo například, jak velké množství lidí je ohroženo nebo finanční ztráty. Rozsah následků zanedbatelný, malý, střední, kritický nebo až katastrofální, který zahrnuje smrt nebo dopad havárie, která ohrožuje i okolí firmy. Pravděpodobnost může být dělena na pravděpodobný vznik rizika, nepravděpodobný a velice pravděpodobný. (8, s. 33-34)
- Krokem číslo 4 je vyhodnocení rizik, které by nemělo spočívat ani v nadhodnocení nebo podhodnocení rizika. Pro vyhodnocení existuje spousta metod. Každá metoda může být použita na jiném úseku organizace. Metody si popíšeme níže v této kapitole. Výsledkem vyhodnocení by potom mělo být stanovisko, zda jde o riziko přijatelné, vyžadující zvýšenou pozornost, o podstatné riziko nebo kritické. Jedním z bodů vyhodnocení je

i zjistitelnost rizika. To znamená, jestli je riziko vidět nebo je jiným smyslem zjistitelné. (5, s. 51-52; 8, s. 35-35)

- Krokem číslo 5 je odstranění nalezených rizik. Je to jeden z hlavních kroků účinné prevence a dodržování legislativy. Cílem je úplně odstranit nebo alespoň minimalizovat tak, aby nedošlo k ohrožování zaměstnanců. Riziko můžeme eliminovat například změnou pracovního postupu. Snažit se, aby se riziko nepřesouvalo dále. Nahradit riziko méně rizikovou možností. Mohou to být například technologie, suroviny, stroje a další. Dalším příkladem odstranění může být například technické opatření, které může zahrnovat například kryty na stroje. V neposlední řadě to mohou být administrativní opatření, jako jsou školení, instrukce nebo značky. Mohou to být také pomůcky osobní ochrany. (8, s. 37-38)
- Krokem číslo 6 a zároveň závěrečným krokem je kontrola účinnosti přijatých opatření. Nikdy nelze přijmout opatření, bez toho aniž bychom jej nezkontrolovali, jestli funguje. Kontrola se provádí v pravidelných intervalech s ohledem na riziko a další skutečnosti. O provedených opatřeních bychom měli informovat zaměstnance, případně lidi, kteří se pohybují na pracovišti. Měli bychom je dále poučit o případných existujících rizicích. Zákoník práce přímo udává následující povinnosti:
  - „Seznámit zaměstnance a příslušné odborové orgány nebo zástupce pro oblast BOZP s výsledkem vyhodnocení rizik včetně přijatých bezpečnostních opatření ke snížení jejich působení na zdraví zaměstnanců na pracovišti.
  - Zajistit kvalitní školení, jak řadových, tak vedoucích pracovníků o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP včetně informací o rizicích, která se týkají jejich práce, pracoviště a zajistit pravidelné ověřování jejich znalostí.
  - O rizicích musí být informovány i osoby, které nejsou přímo zaměstnanci, ale pohybují se s vědomím zaměstnavatele na jeho pracovištích.“ (8, s. 40)

3.2.2.2 Metody vyhodnocení rizik při práci

Jak již je zmíněno výše, metod, kterými se vyhodnocují rizika při práci je mnoho a je pouze na rozhodnutí organizace, kterou metodu využije. První metoda, která může být, je metoda BOMECH. Tato metoda se používá i pro vyhodnocení i pro vyhledávání rizik. Tato metoda hodnotí nalezená rizika podle určitých kritérií. N – nejpravděpodobnější následek ohrožení, O – počet současně ohrožených osob, P – pravděpodobnost existence nebezpečného činitele, E – doba, jak dlouho je člověk v poli rizika, R – možnost obranné reakce, Z – nároky na psychofyzické vlastnosti, K – nároky na bezpečnostní kvalifikaci, I – identifikovatelnost,

D – Dynamičnost, V – citlivost činitele na vliv pracovního prostředí. Hodnotitel každému kritériu dává počet bodů 0-100. Následně se vypočítává koeficient nebezpečnosti a tím je stanovena míra rizika a najde se doporučení podle tabulky.

Tabulka 1 - Tabulka vyhodnocení kritérií metody BOMECH

Počet bodů	Kategorie	Doporučení
Více než 200 bodů	Katastrofální	Najít ihned řešení
151 – 200 bodů	Kritická	Řešení nalézt v blízké době
101 – 150 bodů	Střední	Významné riziko, nutno řešit
51 – 100 bodů	Mezní	Opatření podle významnosti
0 – 50 bodů	Rušivá	Malé riziko

Zdroj: Upraveno podle (5)

Další metoda je metoda JBM, která slouží k vyhodnocení již nalezených rizik pomocí následujících kritérií. 1. Kritérium je pravděpodobnost nežádoucího následku (jak často se nežádoucí jev vyskytuje). Další kritérium ukazuje dobu, jak dlouho je zaměstnanec nežádoucímu riziku vystaven. Následuje ochranná reakce a následky rizika. JBM je využitelná na mnoha typech pracovišť od výroby až po zdravotnictví. K jednotlivým činitelům se přiřazují nalezená rizika a nejhorší předpokládané následky. Dále se k nim přidá bodové hodnocení jednotlivých kritérií. Pravděpodobnost následku může být například častý výskyt, který má hodnotu 10. Potom je to třeba možnost, že se ještě nenaskytl, ale je však možný – 0,5 bodu. Na druhou stranu téměř vyloučený následek má hodnotu pouze 0,1. Výskyt rizika může být stále, často, velmi zřídka a další. Následky rizika mohou být katastrofické, velmi závažné, závažné nebo třeba zanedbatelné. Škoda je následně vyjádřena peněžní částkou, ale nejedná se o škody na zařízení nebo objektu, ale škoda, která vznikla poškozenému. Vynásobením příslušných hodnot se vyjádří míra rizika.

Tabulka 2 - Vyjádření závažnosti rizika metodou JBM

Míra rizika	Závažnost rizika
Větší než 400	Nutno zastavit činnost
200 – 400	Vysoké riziko, okamžité řešení
70 – 200	Střední riziko, potřeba řešení
20 – 70	Potřeba zvýšené opatrnosti
Menší než 20	Přijatelné riziko

Zdroj: Upraveno podle (5)

Třetí metoda, která bude popsána detailněji, je metoda ZHA. Tato metoda se velmi často vyskytuje v metodách pojišťoven. Je zde důležitá hloubka analýzy, a tudíž je potřeba, aby veškeré komponenty, které musí být zkontrolovány, byly vzaty v úvahu. Rizika jsou zanášena podle relativní četnosti a relativní velikosti následků do katalogu rizik. Následky mohou být katastrofické nebo kritické, malé a také nevýznamné. Kategorie pravděpodobnosti je přes velmi častý až po nemožný. Velikosti následků a četnost výskytu se zapisuje do tabulky A – F a 1 – 4. Následně se stanoví čára přijatelnosti. Napravo od čáry je největší riziko a musí se hned řešit. Následuje prevence pro snížení rizika. (5, s. 64-66)

Další metody, které mohou být využity pro vyhledávání a vyhodnocení rizik jsou například analýza pomocí checklistů, analýza příčin a následků, Metoda Delphi, bezpečnostní prohlídka, prognózování, ETA – analýza stromu událostí, FTA – analýza stromu poruch nebo v neposlední řadě metoda HAZOP, která provádí rizikovou a operační analýzu. (10)

3.2.2.3 požadavky právních předpisů na BOZP

Celý systém managementu BOZP je oblast, která je upravena velkým množstvím právních i jiných předpisů. Každá organizace si musí zajistit přístup k legislativním předpisům, které se na ni vztahují. Organizace musí zajistit, aby tyto požadavky byly brány v úvahu při implementaci a udržování systému managementu BOZP. Dále je nutné zdokumentovat zásady pro řízení právních a jiných předpisů do směrnic. Může jít také o přístup k právním a jiným předpisům přes softwarovou podporu, dále ČSN nebo předpisy EU.

V §349 odst. 1 zákoníku práce jsou obsaženy právní předpisy k zajištění BOZP, týkající se ochrany života a zdraví, hygienické předpisy, dále protiepidemické předpisy, technické předpisy, dokumenty a normy, předpisy o požární ochraně, dopravní předpisy, předpisy o práci s hořlavými látkami, chemickými a jinými látkami ohrožující zdraví. V registru jiných předpisů nejsou uvedeny pravidla pro nakládání s chemickými látkami, návody, havarijní ani požární předpisy.

Pokud by dozorové státní orgány zjistily nedostatky v dodržování legislativních a právních prostředků mohlo by to mít velmi vážné důsledky pro danou organizaci. Vedle zákonů a vyhlášek upravující BOZP je povinnost dodržovat i další ustanovení a dokumenty. Mohou to být například kolaudační rozhodnutí nebo územní rozhodnutí. Dále to mohou být technické normy, požadavky obchodních sdružení nebo vlastní závazky. Některé podniky mají registr legislativy BOZP. V tomto registru dané organizace uvádí všechny zákonné a jiné požadavky,

kteře jsou pro tuto organizaci závazné. Mimo tento registr musí organizace zajistit přístup k plnému znění daných předpisů. (6, s. 40-42)

3.2.2.4 Cíle a programy BOZP

Cíle a programy jsou nástroje na zlepšování BOZP v organizaci. V tomto ohledu je nutné, aby organizace vytvořila a udržovala dokumentované cíle pro příslušné funkce a úrovně. Cíle BOZP musejí například předcházet zraněním nebo nemocem, a tudíž vedou ke zlepšení profilu dané společnosti. Pro dané stanovení cílů musí organizace brát v potaz legislativní stránku předpisů, musí zde zahrnout nalezená rizika a při sestavování cílů musí brát ohled i na technologické nebo třeba provozní požadavky. Podle normativního doporučení se stanovují cíle jednou ročně, ale mohou to být také dlouhodobé cíle například na 2 – 3 roky. Plnění cílů je nad rámec legislativy a tudíž jejich plnění vede ke zlepšení nad tento rámec. Konkretizace cílů:

- Určení měřitelných cílových hodnot (snížení nemocnosti).
- Provádění věcných opatření (zabezpečení podlahy proti uklouznutí).

U obou případů by se měl stanovit rozdíl mezi původním a cílovým stavem dále potom kdy bude cíl splněn a také zda jsou zahrnuty změny v objemu výkonů.

Programy jsou nástrojem pro dosažení zadaných cílů. Je zde úzká souvislost s těmito cíli a programy tyto cíle konkretizují. Specifikují aktivity, které vedou k dosažení daného cíle v organizaci. Určují zaměstnance, který je za aktivity odpovědný a potom také stanovují termíny, kdy budou aktivity splněny. V programu by měly být zavedeny také finanční zdroje, ale i další zdroje, které potřebujeme k realizaci aktivit. Plnění zadaných programů by mělo být vedením schvalováno. (1, s. 528-529; 8, s. 43-44)

3.2.3 Zavedení a provoz

Zavedení systému BOZP většinou nezasahuje do firemní struktury a musí plnit aspoň některé požadavky. Vrcholové vedení společnosti se musí aktivně zapojit do zajištění zdrojů, které jsou nutné pro zavedení a udržení systému managementu BOZP. Požadavkem pro zavedení systému řízení bezpečnosti práce je například dokumentování úloh, odpovědností a pravomocí zaměstnanců, provádějících činnosti, které ovlivňují rizika. Definují se činnosti a procesy v podniku a v neposlední řadě je požadavek na zvolení osoby z nejvyššího vedení, která se bude starat o celý systém managementu BOZP. Tato osoba se stará o udržování systému řízení v oblasti bezpečnosti práce, sdílení zpráv s vrcholovým vedením organizace, kvůli zlepšování a dalšímu vývoji tohoto systému. Tato osoba dále koordinuje činnosti v systému BOZP, ukládá opatření a připravuje také návrhy cílů. (1, s. 529-531)

3.2.3.1 Komunikace, spoluúčast a konzultace

Každá organizace musí udržovat vztah a komunikaci mezi zaměstnanci, různými úrovněmi podniku a také funkcemi organizace. Důležitou součástí je i komunikace se zákazníky, smluvními partnery nebo návštěvníky dané organizace. Komunikační aktivity jsou zahrnuty i v zákoníku práce a udávají o čem má povinnost informovat zaměstnavatel zaměstnance a opačně. Účelem této komunikace je zajištění bezpečnosti na daném pracovišti. Podstatou této interní komunikace je zajistit pro zaměstnance veškeré informace, potřebné pro bezpečné vykonávání činností, dále informovat o změnách, cílech, plánech a výsledcích a také zabezpečit možnost zpětné vazby od zaměstnanců. U větších organizací může být pověřena osoba, která se této komunikaci nebo zpětné vazbě bude věnovat. Tato osoba by zároveň zastupovala organizaci v jednání s příslušnými úřady, které se zabývají bezpečností práce nebo externími subjekty, které by se zajímali o bezpečnost práce v dané firmě.

Firma musí zajistit a dát prostor zaměstnancům v případě zapojení do vyhledávání rizik, posuzování a případně i řízení daných rizik. Zaměstnanci mohou s vedením konzultovat případné změny v bezpečnosti a musí být informováni o jejich spoluúčasti a také o tom, kdo je zastupuje v otázkách BOZP. Zaměstnanci mají právo se podílet na vyšetřování nehod v oblasti BOZP. Tyto veškeré informace mohou být předávány například pomocí firemní nástěnky, intranetu nebo například e-mailu. (1, s. 530-531; 8, s. 56-58)

3.2.3.2 Dokumentace systému managementu BOZP

Do dokumentace musí být zahrnuta politika a cíle BOZP, dále potom popis rozsahu systému managementu, popis hlavních prvků systému managementu bezpečnosti práce nebo odkaz na související dokumenty včetně záznamů. Potom to jsou dokumenty včetně záznamů určené jako nezbytné pro plánování řízení v organizaci v oblasti BOZP. Dokumentace je tedy manuál, který uvádí přehled dokumentace, soupisy dokumentů, řídicí seznamy nebo rejstříky nebo také pracovní postupy. (1, s. 531)

3.2.3.3 Řízení dokumentace

Veškerá dokumentace, která se v organizaci zpracovává ohledně BOZP musí být řízena. Řízení těchto dokumentů musí být v souladu s požadavky pro dokumentaci. Dokumentace jako taková je administrativně velmi náročnou záležitostí a je spojena s celou řadou legislativy. Dokumentace je jedním z hlavních bodů, které jsou kontrolovány ze strany úřadů práce nebo inspektorátů bezpečnosti práce. (1, s. 532)

V praxi dokumentace znamená souhrn předpisů, které se týkají bezpečnosti práce na daném pracovišti. Daná dokumentace není pro žádný podnik stejná. V každém podniku existují jiná rizika a jiné prostředí a tudíž se musí tato dokumentace vytvářet pro každý podnik zvlášť. Zohledňují se například konkrétní činnosti, rizika na pracovišti, podmínky na pracovišti, dále například organizační struktura nebo pracovní postupy. Hlavním důvodem, proč se tato dokumentace zpracovává je, že hlavní povinností zaměstnavatele musí zajistit bezpečnost svým zaměstnancům na pracovišti. Bez této dokumentace bude později zaměstnavatel špatně dokazovat, že zaměstnance dostatečně poučil a udělal vše pro to, aby se nikomu nic nestalo. Tato dokumentace musí obsahovat následující dokumenty:

- Pracovní a organizační řád,
- podnikové bezpečnostní předpisy, provozní pravidla nebo pracovní postupy,
- u velkých společností jsou to dále například kolektivní smlouvy,
- politika BOZP v dané organizaci, oprávnění na vykonávanou činnost,
- záznamy bezpečnostních prověrek, záznamy o rizicích,
- pracovní smlouvy a náplně práce zaměstnanců,
- dokumenty o zdravotní způsobilosti a odborné způsobilosti zaměstnanců,
- záznamy o školení BOZP,
- seznamy osobních ochranných pomůcek a přidělování těchto prostředků,
- knihy úrazů, traumatologický plán, dále vybavení lékárničky,
- havarijní plány a plány údržby,
- technická dokumentace ke strojům,
- seznamy nebezpečných látek a škodlivin na pracovišti,
- projektové dokumentace,
- záznamy o jmenování osob zodpovědných za používání strojů,
- revizní knihy a doklady o provádění kontrol a prohlídek,
- technické dokumentace a dokumentace o provozu motorových vozidel a vozíků.

(11; 12)

3.2.3.4 Řízení provozu

Řízení provozu je spojeno s managementem rizik a s řízením jednotlivých činností v organizaci. Každý podnik musí udržovat provozní nástroje řízení, které jsou nezbytné z důvodu organizace jejich činností. Dále se zde mluví o nástrojích řízení při nakupování zboží a služeb a potom také o nástrojích, které se vztahují na návštěvníky nebo například smluvní partnery a dodavatele. Hlavním bodem pro stanovení opatření provozu jsou politika BOZP

a také cíle BOZP. Řízení nezahrnuje pouze procesy hlavní činnosti, ale i ostatní. Jde například o skladování, přepravu, nakládku, vykládku, pásovou přepravu nebo výrobu tepla, páry, rozvodů elektrické energie, čističek odpadních vod a další. Z podpůrných aktivit se může jednat o úklid, ostrahu, závodní jídelny nebo odpadové hospodářství. Dále se může jednat o procesy v přípravě výroby, zkušebnách a laboratořích nebo na administrativních místech, jako jsou účtárny, sekretariáty, personální útvary nebo výukové prostory. Mohou to být také montážní činnosti nebo servisní činnosti jako jsou například záruční činnosti nebo i pozáruční. (8, s. 67-68)

3.2.4 Kontrola systému

Každá společnost musí pravidelně kontrolovat svůj systém managementu BOZP. Musí přeměřovat a monitorovat svoje rizika. Zde jde o kvantitativní a kvalitativní měření. K tomu všemu se monitoruje to, jak daná organizace dosáhla svých cílů. Je důležité také zjišťovat efektivitu řízení BOZP. Provádí se také reaktivní opatření na to, co bylo v minulosti zanedbáváno a v důsledku toho vznikla nehoda nebo určitý incident. Jestliže je potřeba na měření používat určité předměty, tak v takovém případě je nutné udržovat postupy pro kalibraci a údržbu takových předmětů. Tato kontrola systému musí být také v souladu s právními předpisy. Četnosti kontrol, které stanovuje zákon, se mohou lišit podle toho, o jakou legislativu se jedná. Na závěr musí firma udržovat záznamy o takovýchto kontrolách a měřeních.

Pokud je nalezen určitý problém, nastává vyšetřování incidentu nebo nehody. Tento postup také firma udržuje za účelem stanovení nedostatků v BOZP, které mohou způsobit nehodu nebo přispět ke vzniku incidentu. Identifikují se dále potřeby a příležitosti k nápravným opatřením a také k preventivním opatřením. Vyšetřování musí být zahájeno včas, protože v případě, že bude potřeba opatření, musí se realizovat podle postupů. Výsledky šetření se zapíší do dokumentace. V tomto smyslu se dá mluvit také o neshodách. Neshody jsou situace, kdy nejsou splněny požadavky v oblasti BOZP. Příklady neshod mohou být následující:

- překročení limitů hluku,
- zjištění, že zaměstnanci nenosí ochranné pracovní pomůcky,
- pracovník, který byl v nedávné době přijat, stále nepodstoupil školení o BOZP,
- na regále je umístěno zboží s větší než předepsanou váhou na regále,
- pod břemeny se pohybují osoby, které nemají ochranné přilby,

- v kanceláři se používá vaříč, u kterého není možné najít, kdy proběhla revize. (1, s. 534-535)

Tyto a další neshody musí být napraveny. V některých případech se může jednat o dlouhou, či finančně nákladnou nápravu. I v tomto ohledu má však zaměstnavatel povinnost zamezit zranění a tudíž musí alespoň z části neshodu vyřešit, alespoň do té doby než bude dostatek finančních prostředků na její úplné odstranění.

Jak ji bylo výše zmíněno, všechny neshody a vyšetřování musí být zdokumentovány. S tímto pojmem také souvisí řízení záznamů o vyšetřování a neshodách. Tyto záznamy totiž plní spoustu funkcí. Je to například funkce informační, která podává managementu o stavu a vývoji dané reality. Dále představují materiály pro případné analýzy nebo určení příčin. Materiály jsou jedním z důkazů, které vypovídají o tom, že byly dodrženy veškeré předpisy a doporučení. Informace a záznamy musí být identifikovatelné tím, že mají například své číslo. Dále musejí být čitelné a dohledatelné, protože některé dokumenty se musejí skladovat delší dobu. Je nutností, aby byly chráněny před zničením, ztrátou nebo znehodnocením. Jako příklady záznamů v podniku mohou být uvedeny například:

- zprávy o prověrkách BOZP,
- výsledky interních auditů,
- zprávy o revizích technických zařízení,
- záznamy o školení ohledně BOZP – tzn.: vstupní, pravidelná školení nebo při změně, legislativy, technologií a také školení požární ochrany,
- záznamy o lékařských prohlídkách, doklady o zdravotní způsobilosti zaměstnanců,
- záznamy o kontrolách lékárníček, únikových východů nebo hasicích prostředků,
- knihy závad a úrazů,
- záznamy o používání a rozdávání ochranných osobních pomůcek. (8, s. 96-102)

4 LEGISLATIVA TÝKAJÍCÍ SE BOZP

Jak již bylo zmíněno v některých kapitolách výše, legislativa představuje v pojmu BOZP velmi významnou stránku. Daná legislativa a bezpečnost práce celkově prošla v uplynulých letech řadou změn. BOZP se musela měnit s požadavky a vstupem ČR do Evropské Unie. Právních předpisů na ochranu zdraví a bezpečnost práce je cca 80. Ostatních předpisů, které doplňují a upřesňují je několik stovek. (3, s. 211)

Hlavní motiv, kterým se zabývá legislativa BOZP je riziko. Souvisí s tím preventivní opatření a také identifikace a hodnocení. Právní předpisy, které se zabývají bezpečností a ochranou zdraví při práci se dělí na předpisy, které zajišťují ochranu zdraví, předpisy o hygieně, protiepidemické předpisy, technické normy a předpisy, stavební předpisy, dopravní předpisy, následně předpisy o požární ochraně, předpisy, které upravují práci s hořlavými látkami, výbušninami, radioaktivními látkami, potom chemickými látkami a zbraněmi. V tomto ohledu je vidět, že se jedná o velkou škálu předpisů, kterou BOZP zaujímá. Je to celá řada právních, poradních a odborných norem a předpisů. (7, s. 34)

Některé předpisy jsou přímo zaměřené na bezpečnost práce a u některých je to pouze část, která řeší BOZP. Může se zde jednat o jeden nebo více paragrafů. Do těchto předpisů dále spadají i předpisy, které zdánlivě nesouvisí přímo s BOZP, ale je zde potřeba je sem zařadit. Jedná se například o zákon o ochraně osobních údajů. (3, s. 211-212; 7, s. 34-35)

Hlavními prvky právního systému jsou Ústava České Republiky, zákony, nařízení vlády a vyhlášky. Nařízení a vyhlášky jsou prováděcími právními předpisy a nemohou tudíž nařizovat a zakazovat. Dále je zde pojem norma. Česká technická norma není obecně závazná, ale může se závaznou stát, pokud na ní odkazuje nějaký právní předpis nebo pokud si zaměstnavatel stanoví, že ji bude dodržovat. Klíčové právní prameny, které upravují stránku BOZP pochází z několika ministerstev. Celkovou oblast bezpečnosti práce upravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí. Oblast ochrany zdraví a hygienu práce upravuje Ministerstvo zdravotnictví. Zajištění bezpečnosti a požární ochrany zajišťuje Ministerstvo vnitra ČR. Ministerstvo životního prostředí spravuje oblast týkající se ekologie, životního prostředí a nakládání s různými látkami. Na závěr je tu Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, které má na starosti výroby a obchod. V minulosti se o stránku bezpečnosti zajímalo také Ministerstvo informatiky. (13)

4.1 Zákony

Hlavní legislativní prvky jsou: zákoník práce, zákon o ochraně veřejného zdraví a také zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Můžeme zde zahrnout také zákon o péči a zdraví lidu. Další zákony vztahující se k BOZP najdeme tyto:

- Zákon o státním odborném dozoru nad bezpečností práce,
- zákon o úpravě náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání,
- zákon o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů,
- zákon o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých dalších předpisů,
- zákon o integrovaném záchranném systému,
- zákon o získání odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů,
- zákon o ochraně ovzduší,
- zákon o chemických látkách a přípravcích,
- zákon o inspekci práce,
- zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců. (3, s. 211-215; 7, s. 72-73)

4.2 Vyhlášky

Vyhlášek, které upravují bezpečnost práce, je velká spousta. Jedná se o vyhlášky upravující bezpečnost, ale také hygienu nebo riziko epidemií. Dále jsou to také technické a technologické vyhlášky. Jedná se o tyto vyhlášky:

- Vyhláška, kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení,
- vyhláška o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení,
- vyhláška, kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění bezpečnosti,
- vyhláška o odborné způsobilosti v elektrotechnice,
- vyhláška, kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení,
- vyhláška, kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatelů za škodu při pracovním úraze nebo nemoci z povolání,
- vyhláška, kterou se stanoví podmínky požárních dveří a kouřotěsných dveří,

- vyhláška o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru,
- vyhláška, kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám a matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým,
- vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, týkajících se klasifikace, balení a označování nebezpečných chemických látek a prostředků,
- vyhláška o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel s podmínkou a náležitosti lékařského potvrzení osvědčujícího zdravotní důvody, pro něž se za jízdy nelze na sedadle připoutat bezpečnostním pásem,
- vyhláška o technických požadavcích na stavby. (3, s. 211-215; 7, s. 72-73)

4.3 Nařízení vlády

Následně jsou to nařízení vlády:

- n. v., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání,
- n. v., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technický zařízení, přístrojů a nářadí,
- n. v., kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zaslání záznamu o úraze, vzor záznamu o úraze a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz,
- n. v., kterým se stanoví poskytování OOPP, mycích, čistících a desinfekčních prostředků,
- n. v., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů,
- n. v., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí,
- n. v., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci ve výškách a hloubkách,
- n. v., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací
- n. v., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích. (3, s. 211-215)

5 POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE A ZAMĚSTNANCE

Každý zaměstnavatel má vůči svým zaměstnancům v rámci BOZP určité povinnosti. Některé byly již zmíněny výše. Jako tu nejdůležitější lze brát, že zaměstnavatel má povinnost ve své firmě zajistit všem osobám bezpečnost. Musí hradit náklady vynaložené na zajištění BOZP a tyto náklady nesmí na zaměstnance přenášet. Obsah těchto povinností je závislý na mnoha faktorech a to hlavně na velikosti organizace, činnostech, které se zde provádějí a také úzce souvisí s vedením společnosti. Povinnosti, které musí zaměstnavatel vykonávat, jsou uváděny v zákoníku práce.

5.1 Povinnosti zaměstnavatele

První důležitou povinností zaměstnavatele je zajistit, aby zaměstnanec nevykonával práce, které jsou nebezpečné a na které nemá potřebné oprávnění a kvalifikaci. Jedná se například o práci s chemickými látkami nebo azbestem. Veškeré zakázané práce a i ojedinělé případy, kdy se tyto práce vykonávat mohou, jsou uvedeny v zákoníku práce.

Další povinností je, aby zaměstnavatel, který zajišťuje práci, u které je potřeba, aby jí vykonávali zaměstnanci s platným zdravotním průkazem či dodatečným očkováním, zajistil, aby zaměstnanci toto opatření měli. S tímto souvisí i povinnost, aby zaměstnavatel poučil o bezpečnosti i zaměstnance, kteří jsou v podniku na dobu určitou nebo mladistvé. Ustanovení zahrnuje opatření, která byla zavedena nebo rizika na pracovišti a to především zdolání požáru nebo poskytnutí první pomoci. (3, s. 57-48)

Další povinností je, aby zajistil úpravu pracoviště a kvalitní pracovní podmínky na náklady firmy a dále zajistil školení nebo zaučení. Jde také o zajištění a údržbu rekreačních prostor. Zaměstnavatel musí povolit nahlížení pracovníkovi do evidence údajů, které se vztahují k BOZP zaměstnance, to znamená například evidence rozdávání OOPP.

Do oblasti zajištění bezpečnosti práce patří také zajištění dozoru nad zákazem kouření a požívání jiných návykových a psychotropních látek na pracovišti. Jde hlavně o společné prostory, zdravotnické a školské prostory. (3, s. 57-58; 7, s. 66-68)

Zaměstnavatel si musí uvědomit i velikost své firmy. Pokud má firma do 25 zaměstnanců, potom může bezpečnostního technika vykonávat sám majitel společnosti. Pokud má podnik 26 a více zaměstnanců a je-li zaměstnavatel odborně způsobilý, může kontrolu vykonávat též sám. Nad 500 zaměstnanců musí být najata odborně způsobilá osoba. Odborně způsobilá osoba je

osoba s maturitou a min. 3letou praxí v oboru. Může to být také osoba s vysokoškolským vzděláním s min. praxí 1 rok a dokončenou zkouškou BOZP.

Dalšími povinnostmi, které v této práci jsou již uvedeny, jsou například zpracování potřebné dokumentace k BOZP. Veškerá dokumentace musí být zároveň zaktualizovaná, protože se od roku 2005 zpřísnily sankce. S tímto souvisí také důkazy o dodržování technických a bezpečnostních podmínek. (19)

Jedním z neméně důležitých bodů je také potřeba provést kategorizaci prací. Tento nástroj je způsob, jak hodnotit vliv práce na zdraví zaměstnanců. Kategorizace provádí nejen zaměstnavatel v Právnických osobách, ale také OSVČ. Jako jednu z povinností má také, že musí revidovat svá technická a technologická zařízení jako prevenci rizik a s tím související možný vznik požáru. Se vznikem požáru souvisí i povinnosti zaměstnavatele, které se týkají požáru.

První povinností v oblasti požární ochrany je, že zaměstnavatel musí své činnosti zařadit do skupin podle rizika vzniku požáru. Tuto povinnost mu ukládá zákon o požární ochraně. Jsou to tyto skupiny:

- pracoviště bez zvýšeného požárního nebezpečí,
- pracoviště se zvýšeným požárním nebezpečím,
- pracoviště s vysokým požárním nebezpečím.

Další povinnost, kterou musí dodržovat je mít pravidelně aktualizovanou dokumentaci, týkající se požární bezpečnosti a s tím související další povinnost vést požární knihu. Tuto povinnost mají právnické osoby, které mají svou činnost zahrnutou do pracoviště se zvýšeným rizikem požáru a také s vysokým rizikem požárů. V požární knize jsou uvedeny informace o požární ochraně. Jedná se například o školení zaměstnanců o požární bezpečnosti, požárních hlídkách, dále potom o uskutečněných požárních popláchích.

V neposlední řadě musí mít zaměstnavatel vypracovány požární poplachové směrnice a mít přehled o revizích požárních prostředků. Ať už se jedná o revizi hydrantů nebo jen hasicích přístrojů a to minimálně 1x ročně a provedenou odborně způsobilou osobou. (20)

5.2 Povinnosti zaměstnance

Zákoník práce nemyslí pouze na povinnosti zaměstnavatele, ale i zaměstnanci mají svá práva a povinnosti. Zjednodušeně lze říci, že práva zaměstnance jsou opakem povinností zaměstnavatele. To znamená, že to, co zaměstnavatel musí zajistit, na to má zaměstnanec právo.

Všeobecně může být brána jako jedna z povinností zaměstnance to, že musí všemi dostupnými prostředky dbát na svoji bezpečnost i bezpečnost jiných při výkonu povolání.

Jednou ze základních povinností je, že zaměstnanec musí podstupovat školení, které naplňuje zaměstnavatel v oblasti BOZP. V tomto směru se může jednat o školení o provozu motorových vozidel, školení první pomoci, preventivní požární poplachy a další.

Další z povinností je, aby se zaměstnanec podroboval zdravotním prohlídkám, vyšetřením nebo očkáním. S tímto je spojena povinnost, že se musí podrobit prohlídce nebo vyšetření u lékaře, kterého stanoví zaměstnavatel. (21)

Další povinnost, kterou musí splňovat zaměstnanec je dodržování veškerých bezpečnostních předpisů, které mu byly při nástupu do práce sděleny. Musí se řídit směrnicemi, legislativou a také nařízenými zaměstnavatele. Potom musí dodržovat správné metody a postupy při vykonávání činností, používat správné nástroje a prostředky, osobní ochranné pomůcky a ochranná zařízení. Jednou z velmi důležitých povinností je nepožívání alkoholických a jiných návykových a psychotropních látek a nebýt pod jejich vlivem.

Dále upozorňovat vedoucího na závady, které byly na pracovišti nalezeny a podílet se na jejich opravách a úpravách, pokud je to v jeho kompetenci. S tímto bodem souvisí také podíl na odstraňování nedostatků zjištěných při kontrolách různých orgánů.

Jako jednou z posledních povinností je neprodlené oznámení vedoucímu pracovní úraz a také úraz někoho jiného ze zaměstnanců. Zaměstnanec má také povinnost podílet se na objasnění případů jiných úrazů. Musí také hlásit úraz jiné fyzické osoby, kterého byl svědkem. (21)

6 POPIS ORGANIZACE XIX s.r.o.

Firma XIX s.r.o. vznikla na podzim roku 1991 zprivatizováním společnosti Kovostav s.p. Olomouc, jehož začátky sahají až do roku 1966, kdy jako okresní průmyslový podnik zajišťoval služby z různých oborů od stavebních prací, čalounických prací, výroby nábytku až po strojírenství. Společnost Kovostav s.p. se zabývala taky jako jeden z prvních podniků v tehdejší Československu realizací vzduchotechniky. Organizace XIX s.r.o. navázala na tyto tradice a díky tomu přešla do zaměstnaneckého poměru většina původních zaměstnanců státního podniku, kde se zúročili jejich znalosti a zkušenosti. V následujících letech XIX s.r.o. upustila od výroby nábytku a čalounictví a od roku 1996 soustředila svou činnost pouze na výrobu vzduchotechnického zařízení.

V prvních letech působila tato společnost v prostorách původní organizace Kovostav s.p. Z důvodu restituce však byl areál vrácen původnímu majiteli. Jelikož se firma rozrůstala a vyvíjela, byla nucena z kapacitních důvodů řešit otázku, zda přestěhuje svou činnost do jiného většího pronajatého prostoru nebo zda investovat do vlastního areálu. Nakonec se rozhodla pro vlastní areál a v roce 1998 postavila společnost výrobní halu s administrativní částí ve městě Litovel (cca 20km od Olomouce), kde sídlí dodnes. Rozloha této stavby činila 920 metrů čtverečních výrobní, skladovací a administrativní plochy. (24)

Z důvodu rozšiřování výroby a výrobního programu se ukázalo, že velikost stávajících prostor je nedostatečná, a proto v roce 2004 byla vybudována hala pro skladování a manipulaci s hotovými výrobky, o rozloze 1420 metrů čtverečních.

Vlivem nových trendů v oblasti vzduchotechniky a z důvodu přijetí nových závazných norem EU přistoupila firma XIX s.r.o. k pořízení nových strojů a výrobních technologií. Především se jednalo o linku na výrobu kruhového potrubí Spiro ze Švýcarska (rok 2005). Následoval nákup automatického svářečského stroje od téhož výrobce, řízený stroj k řezání plasmou a stroj na výrobu kruhových oblouků k potrubí (rok 2006). V roce 2010 v rámci dotací z EU obdržela společnost XIX s.r.o. finanční podporu pro nákup linky na výrobu čtyřhranného potrubí. Pro tuto linku byla postavena výrobní hala, již třetí v pořadí, o rozloze 950 metrů čtverečních.

Nyní firma disponuje prostory pro výrobu, skladování a administrativu o rozloze cca 3300 metrů čtverečních. Další stavby již nejsou možné z důvodu úplného zastavění pozemku ve vlastnictví firmy.

V roce 2013 společnost XIX s.r.o. obdržela v pořadí 2. dotace z EU v rámci podpory informačních systémů v podnicích. Tyto dotace byly rozloženy do nového počítačového vybavení firmy, dále potom zajištění nového internetového připojení, zabezpečovacího systému podniku, kamerového systému do všech hal a také na zjednodušení evidence skladových zásob pomocí čárových kódů.

Do března 2017 firma XIX s.r.o. zaměstnávala 32 zaměstnanců, zaměstnaných ve výrobě a administrativě a v této době se také prezentuje jako dynamicky se rozvíjející podnik s cílem stálého zvyšování kvality svých výrobků a také služeb v oblasti strojírenství. (24)

6.1 Informace z OR a ekonomické údaje

Právní forma: společnost s ručením omezeným

Sídlo: Litovel

Předmět podnikání: zámečnictví, nástrojářství, výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona

Základní kapitál: 250 tisíc Kč

Ekonomické činnosti dle NACE: povrchová úprava a zušlechťování kovů, obrábění, výroba zámků a kování, instalace průmyslových strojů a zařízení, demolice a příprava staveniště atd. (22)

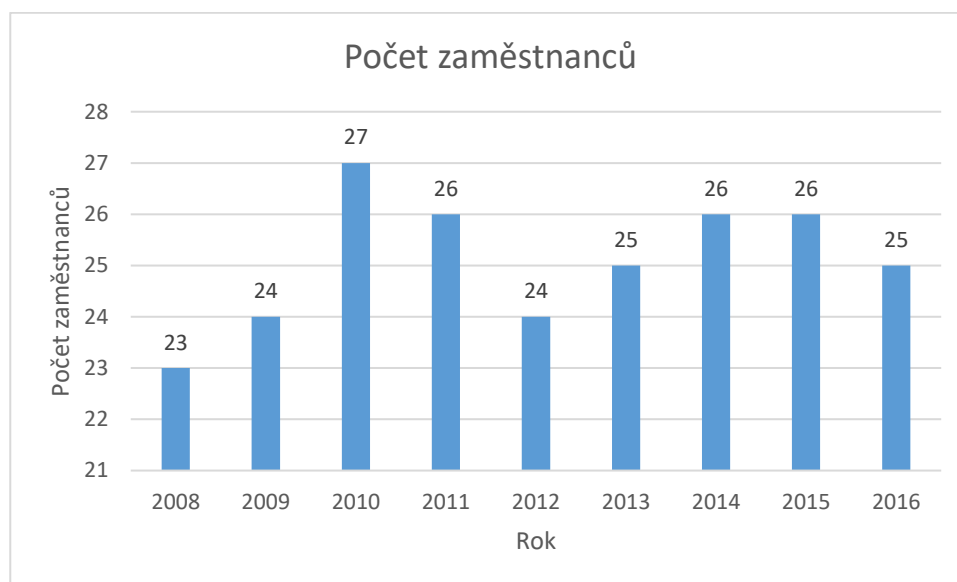
Tabulka 3 - Ekonomické údaje firmy XIX s.r.o.

Rok	Výkony (tis. Kč)	Výsledek hospodaření (tis. Kč)	Aktiva celkem (tis. Kč)	Počet zaměstnanců
2013	26 359	194	18 925	25
2014	24 760	2 778	21 887	26
2015	27 683	2 114	22 306	26
2016	29 965	1 701	24 703	25

Zdroj: Upraveno podle (22)

V tabulce číslo 3 jsou ukázány ekonomické údaje společnosti XIX s.r.o. Ve druhém sloupci jsou vypsány hodnoty výkonů, které firma uvádí ve své účetní závěrce. Položka výkonů byla vybrána z toho důvodu, že v účetní závěrce nebyla položka tržby za prodej výrobků a služeb do roku 2015 a tržby za prodej zboží byly nulové. Od roku 2013 jsou tyto výkony rostoucí.

V roce 2016 již v účetní závěrce výkony nelze nalézt, ale je zde položka „tržby z prodeje výrobků a služeb“. Třetí sloupec obsahuje výsledek hospodaření z účetní období, ve kterém lze pozorovat také rostoucí trend. O velkém skoku mezi lety 2013 a 2014 lze spekulovat, že nastal z důvodu zavedení nových technologií a také informačního systému. Ve čtvrtém sloupci je vypsána celková hodnota aktiv podniku. Pátý sloupec udává počet zaměstnanců v této společnosti. Vývoj počtu zaměstnanců nastiňuje níže uvedený graf číslo 1.

Ilustrace 1 - Graf počtu zaměstnanců od roku 2008 do roku 2016

Zdroj: Upraveno podle (24)

Na grafu číslo 1 jde vidět vývoj počtu zaměstnanců od roku 2008 až do roku 2016. Tento stav je v podniku proměnlivý, ale stále kolísá okolo 25 zaměstnanců.

6.2 Produkty firmy

Firma XIX se zabývá výrobou čtyřhranného, kruhového potrubí a také jeho příslušenství. Jako materiál je používán ocelový pozinkovaný plech, nerezový plech, železo, měď nebo hliník. Zákazník si může kromě typického potrubí na zakázku nechat vyrobit netypické výrobky a v tomto případě jde například o filtry, kompenzátory, odsavače par nebo zámečnické a klempířské prvky.

U této společnosti lze také objednat ke čtyřhrannému potrubí regulační prvky, které upravují množství vzduchu v potrubí, prvky k tlumení vibrací a další výrobky. U kruhového potrubí lze navíc vytvořit stahovací objímky nebo montážní objímky. Firma vyrábí, jak pro průmyslové podniky, tak i pro rodinné nebo panelové domy. Pro rodinné domy firma vytváří potrubní

kanály pro nízkoenergetické domy, potom sendvičové potrubí, tukové filtry, odsávací zákryty a spoustu dalšího zboží.

Ze služeb si lze objednat izolaci potrubí, drobné stavební práce spojené s montáží vzduchotechniky, měření a regulace, montáže klimatizací na klíč nebo měření a regulace. Jak již bylo zmíněno, firma XIX s.r.o. dodává vzduchotechniku i do podniků, rodinných domů, ale také vzdělávacích institucí, potravinářství a gastronomie, obchodních domů, nemocnic a lékáren, hotelů nebo třeba plaveckých bazénů. (24)

7 BEZPEČNOST PRÁCE V PODNIKU XIX s.r.o.

Podnik XIX s.r.o. od doby svého vzniku zajišťuje veškerým svým zaměstnancům bezpečné pracoviště a zaměřuje se na dodržování čistoty životního prostředí. Tyto postupy jsou vytvářeny za pomoci legislativních prostředků, dále norem a také směrnic, které si firma zvolila. Firemní prostředí, které ovlivňuje i bezpečnost a ochranu zdraví při práci je vytvářeno moderními technologiemi, zavedenými programy na dodržování BOZP a také modernizací výrobních strojů a zařízení. Organizace v tomto ohledu vyhledává rizika, hodnotí rizika a stanovuje opatření proti vzniku škod a úrazů. Firma má do svých hodnocení rizik zahrnutou také normu OHSAS 18001. Prokazatelné výsledky mohou sdělit, že stále se vyvíjející podnik má kvalitní základnu, co se týká bezpečnosti práce a tato základna je neustále zlepšována a vyvíjena. (24)

7.1 Zdravotní způsobilost a lékařské prohlídky

Jak již bylo zmíněno v teoretické části této práce, zaměstnavatel má povinnost zajistit svým zaměstnancům lékaře a lékařské prohlídky. Povinnost, která je též nazývána jako lékař závodní preventivní péče. Toto ustanovení mu ukládá zákoník práce. Závodní lékař musí být znalý prostředí pracovníků, které ošetřuje a také prací, které jeho pacienti vykonávají. Tento lékař slouží také k tomu, aby zajišťoval odbornou pomoc a poradní služby z hlediska zdraví v podniku. Zajištění preventivní péče je kontrolováno i krajskou hygienickou stanicí.

Zaměstnanec je podle zákoníku práce povinen podrobit se vyšetření, preventivním prohlídkám nebo očkovaní u lékaře, který je smluvně domluven jako závodní lékař. Lékař tuto smlouvu podstupuje dobrovolně a bez nátlaku.

Podle zákoníku práce nesmí žádný zaměstnavatel připustit, aby zaměstnanec vykonával práci, na kterou nemá kvalifikaci a není na ni zdravotně způsobilý. Termíny kontrol u závodních lékařů se liší podle práce, kterou zaměstnanec vykonává. Termíny a lhůty, kdy musí zaměstnanec podstoupit prohlídku, hlídá zaměstnavatel nebo vedoucí zaměstnanec. (3, s. 91-95)

Firma XIX s.r.o. má smluvně sjednanou péči podle zákoníku práce u praktického lékaře pro dospělé. Smlouvu mezi sebou uzavírají za účelem sjednání vstupní, výstupní a periodické preventivní prohlídky za hotovostní úhradu podle zákonných norem a vyhlášek. Dále se zdravotnické zařízení zavazuje poskytovat zdravotní péči podle zákonů, vyhlášek a účtovat si tuto péči podle ceníků smluvně sjednaných. Smlouva je sjednána na neurčito a má 3 měsíční výpovědní lhůtu.

Ceník výkonů praktického lékaře nehrazených zdravotní pojišťovnou, který je uveden ve smlouvě, vypadá takto:

- vstupní prohlídka do zaměstnání 400 Kč,
- výstupní prohlídka ze zaměstnání 350 Kč,
- periodické prohlídka 350 Kč,
- bodové hodnocení pracovního úrazu 200 Kč. (25)

7.1.1 Lékařské prohlídky na základě kategorizace práce

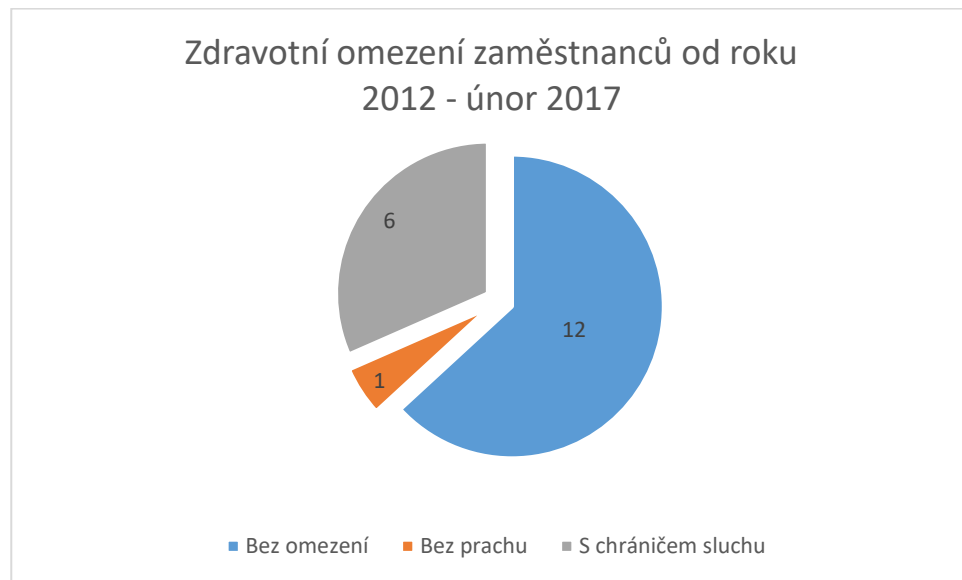
V této organizaci se vykonávají různé činnosti a práce. U každé práce, které jsou ve firmách prováděny, zaměstnanci musejí být lékařsky zkontrolováni a některé činnosti mají mírně odlišná vyšetření. V každém posudku o zdravotní způsobilost zaměstnance v této firmě jsou identifikační – osobní údaje, dále potom jakou práci v podniku vykonává a také, jestli bude pracovat nebo pracuje na rizikovém pracovišti, případně jakém. Musí zde být napsáno datum prohlídky a podpis lékaře, aby se vědělo, kdy má daný zaměstnanec znovu dojít na prohlídku.

Bezpečnostní technik firmy XIX s.r.o. zařadil podnikové práce a činnosti do 2. kategorie – což jsou práce, které nesou nepříznivé účinky na zdraví pouze výjimečně a nejsou při nich překračovány hygienické limity. Ještě v dubnu nebo květnu roku 2016 byly podnikové práce zařazeny do kategorie 3, protože byly překračovány limity hluku. Podrobněji to bude popsáno níže. (25)

Jak již bylo zmíněno výše, každá práce vyžaduje u zaměstnance jinou prohlídku. Firma montuje zařízení ve výškách, a tudíž potřebují zaměstnanci lékařskou prohlídku pro práci ve výškách na úrovni terénu, kterou upravuje vyhláška o specifických zdravotních službách. Při vstupní prohlídce, periodické a výstupní prohlídce u zaměstnanců, kteří provádí tyto práce, je požadováno základní vyšetření a zkouška rovnováhy, včetně Rombergova testu. Dále firma XIX s.r.o. vykonává práce spojené s obsluhou a řízením motorových a elektrických vozíků a vysokozdvížných vozíků. U těchto prací je potřeba mít základní a orientační vyšetření zraku a tím je myšlen barvocit nebo ostrost vidění. V podniku se vyrábí z plechu a tudíž je zde potřeba svařování. Svařuje se zde elektrickým obloukem. Na tuto práci je potřeba základní vyšetření, spirometrie a také RTG hrudníku. (25)

Společnost XIX s.r.o. z důvodu starší strojní technologie, kterou měla ještě na začátku minulého roku (tzn. 2016) měla větší zvukovou zátěž na zaměstnance. Veškerí zaměstnanci museli proto nosit chrániče sluchu. Z důvodu činnosti na pracovišti bylo povinné vyšetření i na hluk. Vstupní i pravidelná prohlídka zahrnovala základní vyšetření, vyšetření ORL, potom

prahovou tónovou audiometrii a také vyšetření screeningové audiometrie. Na přelomu června a července 2016 však tato technologie byla nahrazena novou. Následně bylo zhotoveno šetření na zvukovou zátěž, které tento nepříznivý vliv na zaměstnance výrazně snížilo. Zaměstnanci však musejí stále nosit chrániče sluchu. Ve 3. kategorii zůstali pouze svářeči, u kterých se nepodařilo eliminovat riziko hluku. (25)

Ilustrace 2 - Graf počtu osob se zdravotním omezením ve firmě XIX s.r.o.

Zdroj: Upraveno podle (25)

Na grafu můžeme vidět počet zaměstnanců, kteří prošli jednou z výše uvedených kontrol od roku 2012 do současnosti, a lékařem bylo oznámeno určité omezení. Omezení se vztahuje na to, že zaměstnanec na základě vyšetření může provádět pouze určité činnosti. Jak na grafu lze vidět, 1 zaměstnanec, který prošel lékařskou prohlídkou, může vykonávat pouze činnosti, při kterých nehrozí zvýšená prašnost. U dalších 6 zaměstnanců lékař zjistil zhoršení sluchu a dostali proto příkaz nosit chrániče sluchu nebo pracovat na pracovišti se sníženou hlukovou zátěží. U dalších 12 zaměstnanců bylo povoleno vykonávat práce, které předepsal zaměstnavatel.

V kategorii práce číslo 2 jsou povinné lékařské prohlídky jedenkrát za 5 let a nad 50 let jsou nutné jedenkrát za 3 roky. Firma XIX s.r.o. tyto lékařské prohlídky dodržuje, až na dva případy, když ještě byly podnikové činnosti zahrnuty do 3. kategorie. Tímto se prohlídky zpozdily o 1 měsíc a 9 dní. Tito firemní zaměstnanci byli však shledáni jako práce schopní. Svářeči musí navštěvovat lékaře, jakožto 3. kategorie prací, 1x za 2 roky. Tyto osoby chodí na vyšetření pravidelně podle zákona. (25)

7.2 Pracovní úrazy v podniku XIX s.r.o.

Podle zákoníku práce se pracovním úrazem rozumí poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, pokud na něj působily zevní vlivy nebo vlastní tělesná síla a došlo k němu nezávisle na zaměstnanci při plnění pracovních úkolů. Každý zaměstnanec je podle zákoníku práce povinen každý úraz hlásit svému nadřízenému. Nahlásit úraz musí také svědek nehody. (2, s. 258)

Zaměstnavatel nebo nadřízený musí nechat provést ošetření a prošetří, případně nechá prošetřit úraz a rozhodne o tom, zda se jednalo o pracovní úraz. Pokud to situace dovoluje, postižený zaměstnanec by měl být u vyšetřování přítomen. Každý úraz musí být hlášen. Ať už se jedná o malý úraz, kde nebyla nutná pracovní neschopnost, tak i úraz, kde byl potřeba vyhotovit záznam o úrazu.

V každém podniku musí být alespoň 1 kniha úrazů. Těchto knih může být více, ale to už záleží pouze na dané organizaci. Kniha má podobu elektronickou nebo listinou. Pracovní úraz u společnosti XIX s.r.o. se posílá pouze na oblastní inspektorát bezpečnosti práce, případně zaměstnavateli, který externího zaměstnance poslal. Pokud by došlo k úrazu v souvislosti s trestným činem, potom i Policii ČR. Kniha úrazů je v tomto podniku vedena elektronicky a je pouze jedna. (3, s. 170)

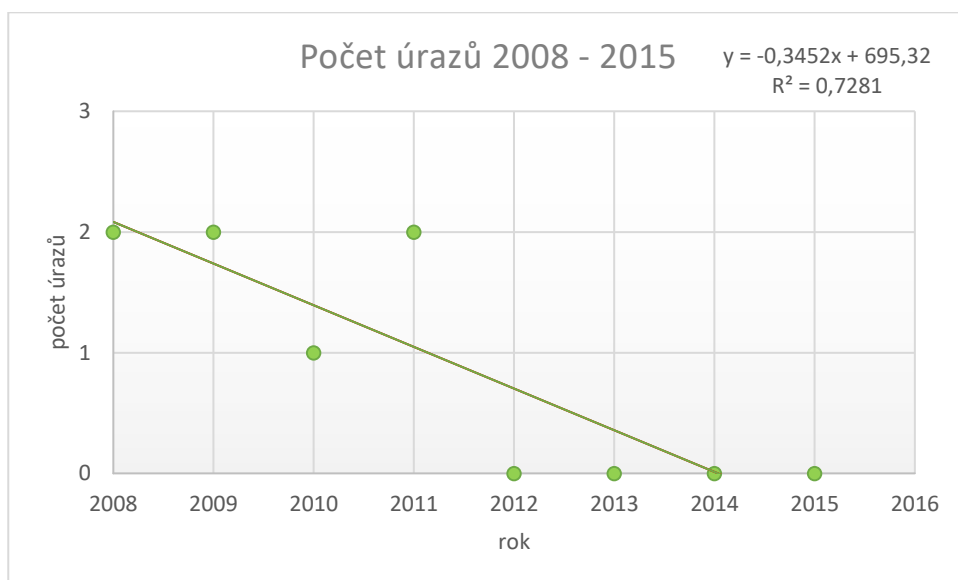
Následující tabulka 4 ukazuje počet úrazů ve firmě XIX s.r.o. od roku 2008 do roku 2015. Je zde také uveden počet zaměstnanců v těchto letech.

Tabulka 4 - tabulka počtu úrazů a průměrný počet úrazů na 1 zaměstnance

Rok	Počet úrazů	Smrtelné úrazy	Počet zaměstnanců	Počet úrazů na 1 zaměstnance
2008	2	0	23	0,087
2009	2	0	24	0,083
2010	1	0	27	0,037
2011	2	0	26	0,077
2012	0	0	24	0
2013	0	0	25	0
2014	0	0	26	0
2015	0	0	26	0

Zdroj: Upraveno podle (29)

V tabulce můžeme vidět, že počet úrazů se v těchto letech snižoval a od roku 2012 již nebyl evidován žádný pracovní úraz. Může se jednat o velmi kvalitní zabezpečení zaměstnanců, může to být způsobeno i tím, že firma měla pouze malý počet zaměstnanců nebo také tím, že některé pracovní úrazy nebyly nahlášený.

Ilustrace 3 - Vývoj počtu úrazů ve firmě XIX s.r.o. od roku 2008 do roku 2015

Zdroj: Upraveno podle (29)

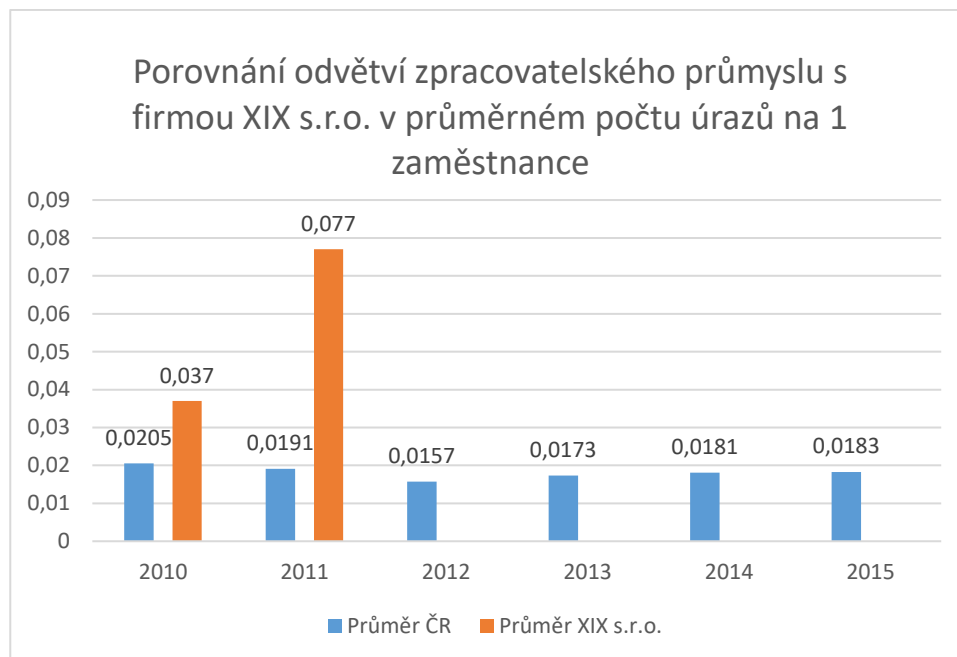
Jak je možno vidět na grafu 3, tak ve firmě XIX s.r.o. se událo pouze 7 úrazů od roku 2008 do roku 2015. Od roku 2012 do dnes se neudál žádný úraz nebo, jak lze spekulovat i podle bezpečnostního technika firmy XIX s.r.o., nebyly žádné úrazy hlášeny.

Tabulka 5 - Počet úrazů v ČR na 1 zaměstnaného ve zpracovatelském průmyslu

Rok	Počet úrazů dle NACE	Počet zaměstnaných	Průměrný počet úrazů na 1 zaměst.
2010	21 335	1 040 600	0,0205
2011	20 306	1 063 500	0,0191
2012	16 669	1 062 100	0,0157
2013	18 093	1 045 800	0,0173
2014	19 280	1 063 000	0,0181
2015	20 045	1 097 200	0,0183

Zdroj: Upraveno podle (23;29)

V této tabulce 5 můžeme vidět počet úrazů, které se udály v ČR od roku 2010 do roku 2015 na jednoho zaměstnance. Údaje z celého roku 2016 nebyly v době zpracování práce k dispozici.

Ilustrace 4 - Porovnání průměrného počtu úrazů na 1 zaměstnance

Zdroj: Upraveno podle (23;29)

V grafu číslo 4 můžeme pozorovat vývoj úrazovosti na 1 zaměstnaného. Lze vidět, že průměr v ČR v tomto odvětví se příliš během let nemění a tudíž je stabilní. V roce 2010 a 2011 ve Firmě XIX s.r.o. je průměr úrazů oproti ČR velký. Tento úkaz lze přiřadit tomu, že firma XIX s.r.o. má menší počet zaměstnanců, na které je potřeba rozpočítat tyto úrazy.

Úrazy, které se udály v této organizaci, byly 5 ze 7 případů na horních končetinách. Většinou se jednalo o drobné oděrky na prstech, pohmožděný palec na pravé ruce a s tím spojené stržení nehtu, pohmožděnina pravé ruky, poranění prostředníčku na levé ruce nebo pohmoždění prstu na pravé ruce a s tím spojené odlomení části kosti. Úrazy, které nebyly na končetinách, byly odřené čelo, anebo odřený pravý bok zad.

Úrazy pocházely z plnění pracovních úkolů, které zaměstnancům přidělil mistr výroby, s tím, že se jednalo například o výrobu potrubí, práci s plechem, vrtání materiálu nebo opět stáčení potrubí. Zaměstnanci měli vždy pro výkon této činnosti potřebnou kvalifikaci. Žádný zraněný zaměstnanec nebyl najat od jiného zaměstnavatele nebo agentury a byl na svém pravidelném pracovišti.

Jak již bylo zmíněno, v roce 2015 a 2016 ve firmě XIX s.r.o. se neudály žádné pracovní úrazy s dočasnou pracovní neschopností. Podle Českého statistického úřadu lze vyvodit, že průměrný počet případů dočasné pracovní neschopnosti na 1 zaměstnance dle NACE v kategorii zpracovatelský průmysl je 0,272 případů dočasné pracovní neschopnosti v první polovině roku 2016. Pozdější data nebyla v době psaní práce zveřejněna. Do tohoto čísla byla započítána nemoc, pracovní úrazy i ostatní úrazy. Pro výpočet byl použit vzorec následující.

Vzorec 1 – Počet dočasných pracovních neschopností na jednoho zaměstnaného v 1 období dle NACE v kategorii zpracovatelského průmyslu:

$$\text{Celkový počet případů dočasné pracovní neschopnosti} / \text{celkový počet zaměstnaných v odvětví} = \text{průměrný počet případů dočasné pracovní neschopnosti na 1 zaměstnaného v oboru.}$$

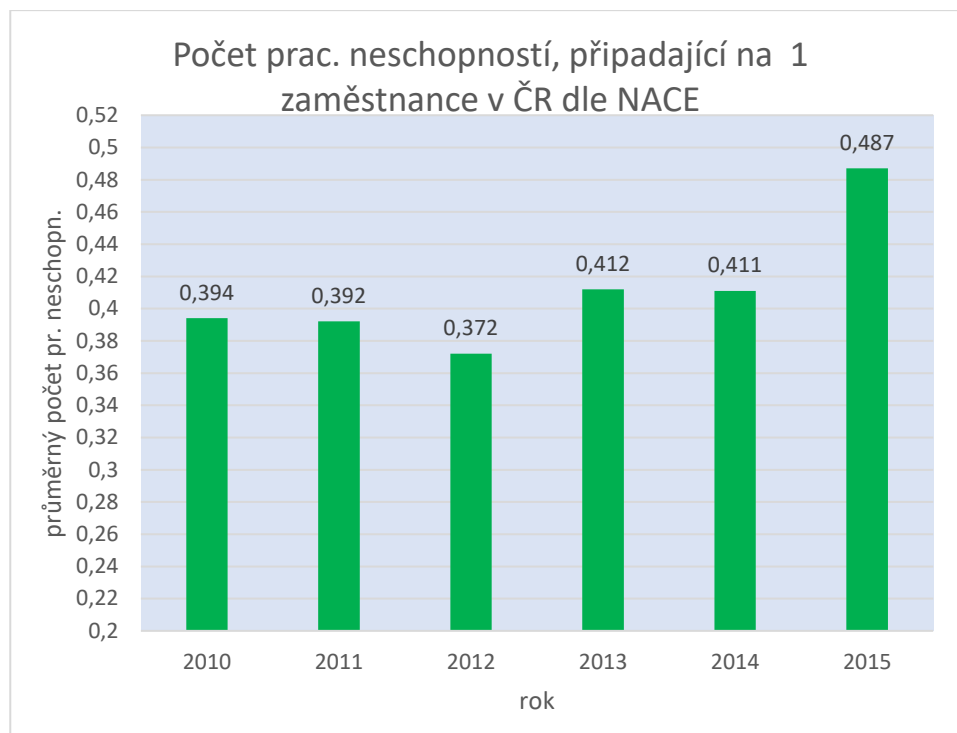
Zdroj: Autor

Tabulka 6 - Počet případů pracovních neschopností na 1 zaměstnance v ČR

Rok	Počet pracovních neschopností – zpracovatelský průmysl	Počet zaměstnaných – zpracovatelský průmysl	Průměrný počet případů prac. neschopností
2010	409 837	1 040 600	0,3938
2011	416 628	1 063 500	0,3918
2012	394 994	1 062 100	0,3719
2013	430 497	1 045 800	0,4116
2014	437 396	1 065 000	0,4107
2015	533 880	1 097 200	0,4866

Zdroj: Upraveno podle (23)

Tabulka číslo 6 udává, jak se vyvíjel průměr stav případů pracovní neschopnosti na jednoho zaměstnance v ČR dle NACE ve zpracovatelském průmyslu v letech 2010 – 2015. V této tabulce můžeme vidět, že průměrný počet případů vzrůstá. Do pracovní neschopnosti spadají pracovní úrazy a ostatní úrazy a také nemoci.

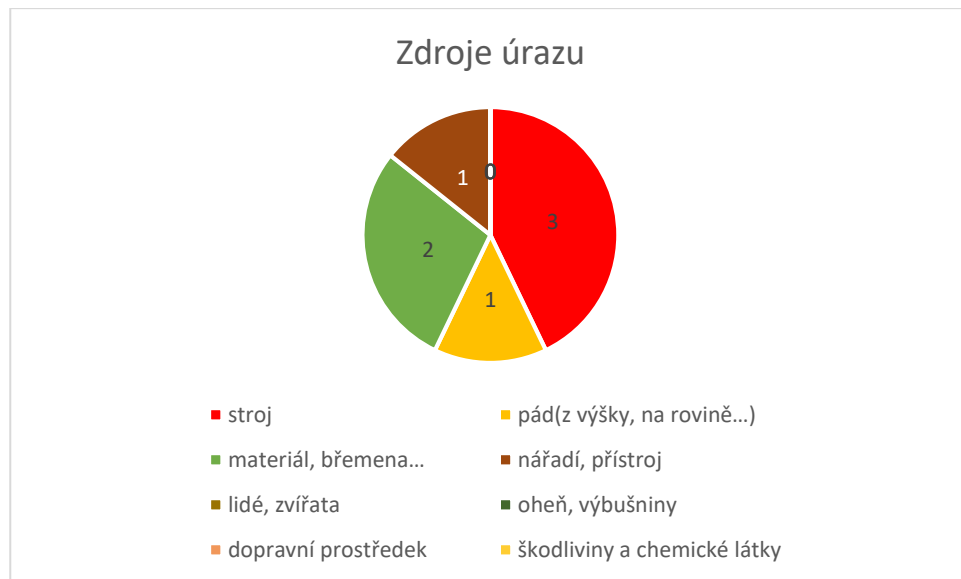

Ilustrace 5 - Množství pracovních neschopností, připadající na 1 zaměstnance v ČR

Zdroj: Upraveno podle (23)

Graf 5 znázorňuje, jak se vyvíjí počet případů pracovních neschopností, které připadají na jednoho zaměstnance v ČR v odvětví zpracovatelského průmyslu dle NACE, do kterého lze zařadit i firmu XIX s.r.o. Mezi lety 2010 až 2014 můžeme pozorovat kolísavou tendenci od průměru, který činí 0,396 případů. V roce 2015 počet pracovních neschopností vzrostl o 18,5 % oproti roku 2014 a zvedá průměrnou hodnotu na 0,411 případů pracovních neschopností na jednoho zaměstnance v oboru zpracovatelského průmyslu. Na stránkách Českého statistického úřadu nebyly v době zpracování této práce dostupná data z celého roku 2016. Jako metoda výpočtu jednotlivých let byl použit vzorec 1. Období bylo bráno jako 1 celý rok.

Zdrojů úrazů může být v podniku mnoho. Může se jednat o různé stroje na výrobu, hnací, pomocné, obráběcí, dopravní prostředky, ať už motorové nebo nemotorové, dále potom různý materiál, břemena nebo různé další předměty. I zde může jít například o pád, přiražení, pořezání, odlétnutí nebo například také zavalení určitým materiálem. Z dokumentace jde zjistit také jako zdroj úrazu nějaký biologický činitel nebo chemická látka a to znamená například kápnutí nebo poleptání. Další zdroj je například oheň, výbušniny anebo horké látky. Úraz může být také způsoben lidmi nebo zvířaty a přírodními živly, jako je například voda, vzduch a další. Další zdroje nebezpečí, které nejsou v záznamu uvedeny, se uvádějí do kolonky jiný blíže nespecifikovaný zdroj. (9)

Ilustrace 6 - Zdroje úrazů ve firmě XIX s.r.o.

Zdroj: Upraveno podle (29)

Ve výše uvedeném grafu můžeme vidět, jaký podíl měly různé zdroje na úrazech ve firmě XIX s.r.o. Největší podíl na zranění měly stroje a strojní zařízení. Ať už jde o obráběcí nebo pracovní stroje. Druhou položkou, která měla také podíl na statistice úrazů, jsou břemena a materiál. Po 1 případě se jedná o pád na rovině (uklouznutí) a také poškození nástrojem nebo přístrojem. Ostatní zdroje nebyly v podniku zaznamenány.

Na závěr této kapitoly autor uvede, jaká opatření na základě těchto úrazů byla zavedena. Ve většině případů nebyly porušeny pracovní podmínky, pouze u jednoho byla porušena pracovní kázeň. Bylo to kvůli používání rukavic jako ochranných prostředků u strojů, u kterých se při práci s tímto strojem používat rukavice nesmějí. Jsou to stroje na stáčení potrubí. Ve všech případech byla v záznamu uvedena poznámka, že zaměstnanec musí být opatrný. Pro případ uklouznutí byly určité části podlahy na pracovišti zajištěny gumovými protiskluzovými pásy. (29)

7.3 Školení BOZP a PO

Základní způsob, jak seznámit své zaměstnance s bezpečností práce na daném pracovišti, je pořádat školení, která se týkají bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Tyto informace musí zaměstnavatel rozšířit ještě o právní předpisy, které se práce týkají. Zaměstnavatel by měl toto školení provést vždy při přijmutí nového zaměstnance, při jeho převedení na jiné pracovní místo nebo při zavedení nového stroje, či technologie. Školení musí být pravidelně opakováno a to z důvodu přeškolení nebo vzniku nových rizik na pracovišti. Způsob i časové rozvržení tohoto

školení o BOZP si určuje sám zaměstnavatel. Školení bývá většinou prováděno nadřízeným těchto zaměstnanců nebo pověřenou a proškolenou osobou. Zaměstnanec je povinen se těchto školení účastnit.

Jak již bylo psáno, školení je plně v kompetenci zaměstnavatele, a tudíž si zaměstnavatel určuje i metodu, jak bude školení probíhat. Všechna školení, která se týkají BOZP by měla mít osnovu. Ustanovení, která budou řečena na školení, by měla být pro lepší přehlednost stanovena v interním předpisu, jako je například popis pracovního postupu kvůli tomu, aby se na něj mohl zaměstnavatel kdykoliv odvolat. Zaměstnavatel by si měl svoje školení dobře připravit, mělo by odpovídat podmínkám ve firmě a také, aby tomu rozuměli všichni zaměstnanci. Nejlepší je, aby zaměstnavatel nečetl školení bezpečnosti práce ze zákoníku práce nebo jiného legislativního dokumentu, z důvodu toho, že někteří zaměstnanci nemusí všem ustanovením rozumět. (3, s. 73-79)

Školení musí odpovídat podmínkám ve firmě a také by se mělo odvíjet od nalezených rizik, ať už pocházejících z dřívější doby nebo nově nalezených. Zaměstnavatel může do počtu 25 zaměstnanců tyto zaměstnance školit sám. Pokud má zaměstnanců 26 – 500 může zaměstnance také školit sám, ale musí k tomu být odborně způsobilý, anebo si musí najmout jednu nebo více odborných osob. Nad 500 zaměstnanců si musí zaměstnavatel najmout nebo zaměstnat odborně způsobilou osobu.

Zaměstnavatel by měl do svého školení o bezpečnosti práce zahrnout také školení o PO dle zákoníku práce a musí dodržovat i zákonné termíny, které si musí stanovit sám. Je vhodné zahrnout do školení BOZP i seznámení zaměstnanců, kteří nemají elektrotechnické vzdělání například školení o používání a obsluze jednoduchých přístrojů, jako je počítač, či varná konvice nebo sporák. I toto školení by měl provádět kvalifikovaný odborný technik v oblasti BOZP. Dále zaměstnavatel, který je velmi pečlivý v oblasti BOZP může do školení zahrnout seznámení například o použití výtahu nebo chůze po chodbách.

Jako jedním z hlavních bodů, které se týkají školení BOZP jsou specifické činnosti, u kterých je potřeba vlastnit oprávnění na jejich provozování. V tomto případě se jedná o svářeče obsluhu vyhrazených technických zařízení nebo i řidiče motorových vozidel a vozíků. Například u svářečů je povinné přezkoušení každé 3 roky, ale průkaz si musí nechat obnovit každých 6 měsíců. (3, s. 73-79)

Firma XIX s.r.o., která podniká v oboru zpracovatelského průmyslu dle NACE u každého zaměstnance provádí vstupní školení o BOZP. Tato školení se v tomto podniku provádí každý

rok. Na každém školení je podepsána prezenční listina s daným zaměstnancem, ve které stvrzuje svým podpisem, že školení proběhlo, a že zaměstnanec veškerým předpisům rozuměl. Vstupní školení v této organizaci provádí jednatel firmy. Pokud se jedná o periodická školení, tak je s firmou smluvně vázán bezpečnostní technik, který toto školení provede.

Poslední pravidelné školení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci proběhlo 1. 2. 2017. Toto školení bylo spojeno i se školením o požární ochraně včetně všech právních předpisů a předpisů k zajištění ochrany zdraví. Doba školení byla stanovena na 3 hodiny čistého času. Školení BOZP bylo stanoveno na 2,5 hodiny a PO na 0,5 hodiny. (28)

Školení obsahovalo následující body:

1. Zaměstnanci byli seznámeni s legislativními požadavky, povinnostmi zaměstnavatele a zaměstnance a řešením pracovních úrazů. Dále bylo zdůrazněno provádění pracovně lékařských prohlídek a seznámení s poskytovatelem pracovně lékařských prohlídek.

2. Dále byli seznámeni s kategorizací prací a s vyhláškou č. 432/2003 Sb., kterou se stanovují podmínky pro zařazování prací do kategorií. V tomto bodě bylo také jednáno o nařízení vlády č. 272/2011 Sb. O ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

3. V tomto bodu seznámil zaměstnavatel s riziky, které hrozí na pracovišti a také opatření k jejich zábraně – základní zhodnocení = zhodnocení rizikovosti – analýza rizik. Technik poskytl informace o způsobu vyhledávání a vyhodnocení rizik na pracovišti, vedení zápisu a informovanosti zaměstnanců.

4. OOPP – jejich výběr a použití dle nařízení vlády č. 495/2001 Sb.

5. Hygiena práce

6. Bezpečnost a ochrana při práci s elektrickým zařízením podle vyhlášky 50/1978 Sb. Zaměstnanci byli seznámeni s okruhem elektrických zařízení, které smějí bez další kvalifikace používat. Byli také seznámeni se způsobem vizuálního zjišťování nedostatků na elektrických zařízeních. Potom seznámení o neodkladném hlášení těchto nedostatků nadřízenému. Zdůrazněn zaměstnancům byl zákaz donášení vlastních spotřebičů do podniku a jejich používání. V neposlední řadě to bylo také upozornění na typická nebezpečí související s používáním drobných elektrických spotřebičů. Každý zaměstnanec musí prostudovat návod k obsluze tohoto zařízení.

7. Zaměstnanci si v bodě 7 zopakovali to, jak mají zacházet, manipulovat a skladovat materiál. Seznámili se s manipulací s břemeny s ohledem na ochranu proti poškození páteře v důsledku ergonomie. Provedlo se šetření, zda zaměstnanci ví, s jakou hmotností mohou ručně manipulovat, včetně hmotnosti při použití dostupné techniky a zda ví, s jakou technikou mohou nakládat v případě, že nemají potřebná oprávnění.

8. Některé požadavky na pracoviště – nařízení vlády č. 101/2005 Sb. – požadavky na elektroinstalaci, rozvody vody a plynu, podlahy, střechy, komunikace, dveře, únikové východy, skladování a další.

9. BOZP při práci v kanceláři, administrativě, práce s PC, Ergonomické zásady. Důrazně byla zopakována práce s PC, varnou konvicí, sporákem, řezačkou papírů, skartovačkou, mikrovlnnou troubou atp.

10. Bezpečnostní značky, označení a signály – zákon č. 309/2006 Sb. a nařízení vlády č. 11/2002 Sb.

11. V tomto bodě byly projednány zakázané práce ženám a mladistvým.

12. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky (nařízení vlády č.362/2005 Sb.) s důrazem na práci na lešení a žebřících.

13. BOZP a práce na kovoobráběcích strojích. Základní zásady, nejčastější příčiny úrazů – vyhláška č. 48/82 Sb. a nařízení vlády č. 362/2005 Sb.

14. BOZP a řízení osobních automobilů. Seznámení s největšími riziky provozem vozidla a dále také informativně provoz na pozemních komunikacích. Postupy v případě poruchy, dopravních nehod a poskytnutí první pomoci při autonehodě. Probrán také způsob řešení dopravních přestupků.

15. BOZP při práci na staveništích (nařízení vlády č. 591/2006 Sb.). Požadavky na zajištění BOZP na staveništi, obecné požadavky na obsluhu strojů, zařízení pro rozvod energií a všeobecné požadavky pro pohyb na staveništi. Důraz kladen na používání OOPP. (28)

Dále se ve firmě během tohoto školení provádělo seznámení s PO a to zejména v těchto bodech.

- organizace a zajištění PO – zákon č. 133/1985 Sb. a vyhláška č. 246/2001 Sb.
- základní povinnosti zaměstnavatele a povinnosti vedoucích pracovníků,
- druhy a použití přenosných hasicích přístrojů, jejich umístění a základy hašení,

- dokumentace k požární ochraně – požární řád, rozpis únikových východů a další,
- nejčastější příčiny vzniku požárů,
- seznámení s požárním nebezpečím v místě výkonu práce, se zvláštními požadavky na provoz a obsluhu strojů v případě požáru, se zajištěním požární ochrany v mimopracovní době a s rozmístěním a druhy věcných prostředků požární ochrany na pracovišti. (28)

Na závěr tohoto školení bylo provedeno ústní přezkoušení zaměstnanců. V roce 2015 a to přesně 6. února proběhlo podobné školení. V tomto datu také proběhlo školení týkající se bezpečnosti práce na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky a do hloubky, na kterých firma XIX s.r.o. také pracuje. Seznámení se z bezpečností se účastnily pouze osoby, které vyjíždějí na montáže a jsou v kontaktu s těmito riziky. Toto školení proběhlo v návaznosti na nařízení vlády č. 362/2005 Sb. Probíraly se zde:

- povinnosti zaměstnavatele,
- ochrana proti pádu – kolektivní zajištění, OOPP,
- zábradlí, záchytné sítě,
- zajištění proti propadnutí,
- zajištění otvorů,
- zajištění proti pádu předmětů,
- shazování předmětů a materiálu,
- žebříky,
- lešení a dočasná stavební konstrukce,
- krátkodobé práce,
- přerušování prací a vyproštění při pádu.

Školení se zúčastnilo pouze 7 lidí a na závěr bylo opět provedeno přezkoušení. V roce 2014 firma XIX s.r.o. najala nového bezpečnostního technika, který provádí veškerá periodická školení o BOZP. Tento technik vždy před započítím školení prostuduje veškeré okolnosti a zhodnotí situaci v podniku, vydá prohlášení a v případě nedostatků pomůže k jejich nápravě. Bezpečnostní technik je odborně způsobilá osoba v prevenci rizik. V posledním přezkoušení provozu, které proběhlo v únoru 2017, bylo zjištěno, že podnik XIX s.r.o. nevede evidenci o tom, jestli i samotní zaměstnanci provádějí pravidelné kontroly BOZP na svých svěřených pracovištích. Dalším nedostatkem, který byl již většího rozsahu, bylo zjištění, že vedoucí zaměstnavatel firmy XIX s.r.o. neinformuje o možných rizicích zaměstnavatele, který poslal

své zaměstnance na výpomoc do podniku XIX s.r.o. U jednoho zaměstnance bylo shledáno vážné porušení pracovní kázně z důvodu nepoužití OOPP na ochranu zraku při broušení. Dále bylo nutné doplnit bezpečnostní značky, které instruuji zaměstnance o možném riziku. Konkrétně se jednalo o značky na vstupních vratech na dílnu. Další problém, který našel bezpečnostní technik, byl, že nejsou označeny trvale průchodné uličky a také pro manipulační prostředky alespoň šířkou 1,1 metrů nebo v závislosti na šířce prostředku.

V roce 2016 technik zjistil, že není dokončena kategorizace prací. Jak již bylo zmíněno výše v práci, firma XIX s.r.o. v roce 2016 prováděla měření v oblasti zvýšeného hluku a bylo zjištěno, že tento podnik již není zahrnut v kategorii 3, ale 2. Tato kategorizace byla v průběhu roku dokončena. Dále byla zjištěna stejná chyba, jako v roce 2017 a to, že nebyly označeny trvale průchodné uličky. Tento problém byl nalezen i v roce 2017 prý z toho důvodu, že tyto čáry, které musí být viditelné, byly smazány neustálým provozem. Další nedostatky, které technik zjistil, byly například neoznačení nádob na odpad. Tyto nádoby byly označeny pouze nad tímto stanovištěm, ale mohlo dojít k záměně těchto nádob. V jednom z případů byl blokován částečně průchod k elektrickému rozvaděči. Veškeré vady, kromě značení uliček, byly odstraněny. (28)

7.4 Osobní ochranné pracovní pomůcky

Tyto prostředky, které poskytuje zaměstnavatel, chrání zdraví jeho zaměstnanců při provádění činnosti na pracovišti. OOPP jsou velmi důležitou součástí všech pracovních procesů v podniku. Do těchto prostředků lze zahrnout velké množství různých pracovních pomůcek a prostředků například před hlukem, prachem, vibracemi, chemickými látkami, pádem materiálu a předmětů nebo i ostrými hranami předmětů. Prostředky, které zaměstnavatel přiděluje svým zaměstnancům, musí být odolné vůči rizikům, které na daném pracovišti existují. Tyto prostředky by navíc měly být v souladu s ergonomickými a také zdravotními požadavky zaměstnance. Vždy je pohodlnější pro zaměstnance, když jsou OOPP společné. Tímto pojmem je myšleno, že místo respirátoru bude na dílně například účinné odsávání. Mezi OOPP může zařadit pracovní rukavice a oděvy, pracovní obuv. Mohou to být také reflexní oděvy, ochranné brýle a přilby. V hlukové zátěži se používají také sluchátka nebo špunty do uší.

V případě, že zaměstnavatel neposkytuje osobní ochranné pomůcky, vystavuje se riziku, že to zjistí oblastní inspektorát práce, který celkovou BOZP kontroluje a hrozí mu vysoké pokuty. Rozdávání OOPP se vyvíjí od rizik, která byla zjištěna v organizaci. Navíc při pracovním úrazu

nebo dokonce smrti zaměstnance nemusí pojišťovna vyplatit zaměstnanci náhradu škody, když zjistí, že nebyly vydány dostatečné OOPP a tuto náhradu bude muset platit zaměstnavatel sám.

Samotné poskytnutí OOPP zaměstnavateli nestačí, protože je povinen zaměstnance důkladně poučit o tom, jak dané OOPP používat a k čemu je používat. (26)

7.4.1 Vydávání OOPP

O každém vydání OOPP se musí vést záznam pro případ kontroly od OIP. Jedná se o evidenční list o poskytování OOPP. V každém tomto listu musí být uvedeno jméno zaměstnance, profese a pracoviště, seznam poskytnutých pomůcek a prostředků, podpis zaměstnance, který přijímá tyto pomůcky a datum vydání. Firma XIX s.r.o. neuvádí životnost těchto pomůcek. Organizace XIX s.r.o. navíc podle zákona správně vydává potvrzení o poučení o používání OOPP.

Všichni zaměstnanci v tomto podniku dostávají na každý měsíc mýdlo, hydratační krém na ruce, mycí pastu proti silnému znečištění rukou a navíc také pětiprsté rukavice. Každý zaměstnanec si však může v případě zničení rukavic dojit pro nové. (26)

V podniku XIX s.r.o. jsou 4 různé druhy prací a každá práce vyžaduje jiné pracovní pomůcky a prostředky. Tyto některé pomůcky můžeme vidět níže na piktogramech.

Ilustrace 7 - Piktogramy OOPP

Zdroj: Převzato z (26)

Ve firmě XIX s.r.o. dostali k 9. 1. 2017 montéři zařízení:

- Ochranný pracovní oblek (dále jen oblek)
- Ochranný pracovní kabát (dále jen kabát)
- Pracovní vestu utepenou (dále jen utepená vesta)

- Ochranné rukavice pětiprsté (dále jen rukavice)
- Ochrannou pracovní obuv uzavřenou (dále jen obuv)
- Ochranné pracovní brýle (dále jen brýle)
- Ochrannou pracovní přilbu
- Ochranné pracovní prostředky na práci ve výškách
- Ochranné masti a mycí prostředky (dále jen mycí prostředky).

Výrobní dělníci obdrželi tyto pracovní prostředky pro svojí práci:

- Oblek
- Kabát
- Uteplená vesta
- Rukavice
- Obuv
- Brýle
- Chrániče sluchu
- Mycí prostředky.

Svářeči elektrickým obloukem a plamenem obdrželi tyto ochranné pomůcky:

- Oblek
- Ochranný svářečský pracovní oblek
- Svářečskou kuklu a brýle
- Ochranné svářečské rukavice
- Ochrannou svářečskou koženou zástěru s nárameníky
- Ochrannou koženou pracovní obuv uzavřenou
- Brýle
- Chrániče sluchu
- Mycí prostředky.

Řidiči vysokozdvížných vozíků dostali:

- Oblek
- Kabát
- Vestu utepenou
- Rukavice
- Zimní čepici

- Obuv
- Brýle
- Chrániče sluchu
- Ochrannou přilbu
- Mycí prostředky. (26)

8 RIZIKA

Společnost XIX s.r.o. vytvářela své hodnocení rizik možného ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců v roce 2003. Posuzování a hodnocení rizik v této organizaci bylo provedeno za přítomnosti odborníků v oblasti bezpečnosti práce. Jednotlivé kroky posuzování rizik vypadaly následovně:

První krok zahrnoval přípravu na posuzování rizik. V rámci této přípravy se provedl výběr a průzkum pracovišť a rozdělení posuzovaných objektů podle konkrétních podmínek firmy. Následně byl sestaven časový plán, určena pracovní skupina a za účasti vedení této firmy a odborníků na BOZP, který je způsobilý k prevenci rizik, došlo k provedení celkové kontroly pracovišť, zajištění potřebných podkladů a informací a zvolení metody. Jednotlivé kroky a postupy byly konzultovány s prověřenými pracovníky, kteří poskytovali zpracovateli informace. Vycházelo se z úrazovosti na pracovišti, bezpečnostních předpisů, návodů k obsluze, provozních zkušeností a také z fyzické kontroly pracovišť.

Druhým krokem byly vybrány posuzované objekty a jejich součásti. Tento výběr zahrnuje typické a nejčastější činnosti, včetně strojů a zařízení v této firmě, nebezpečné situace, provozní a stavební prostory, kde je možno předpokládat ohrožení zdraví nebo život zaměstnance.

Třetím krokem byla zajištěna identifikace nebezpečí a ohrožení. V tomto kroku byly zohledněny podmínky, které panují na pracovišti nebo činnosti včetně nebezpečí, které z nich vyplývá.

Čtvrtým krokem bylo vyhodnocení rizik respektive nebezpečí pomocí jednoduché bodové metody. Pomocí této metody jsou vyhodnoceny rizika ve 3 položkách.

- Pravděpodobnost ohrožení (P),
- možné následky ohrožení (N),
- názor hodnotitele (H).

V případě odhadu pravděpodobnosti (P) je stupnice stanovena rozpětím 1 – 5, kde je zahrnuta míra, úroveň a kritéria jednotlivých nebezpečí. U možných následků (N) je stupnice stejná, také 1 – 5. Následně v položce názoru hodnotitelů (H) je zohledněna míra závažnosti ohrožení, počet ohrožených osob, pravděpodobnost odhalení hrozby, poznatky získané pozorováním, praxe v provozu, stupeň pracovní kázně a návyků zaměstnanců, nezkušenost při vykonávání občasných činností, odloučenost pracoviště, možnost výkonu řádného dozoru, úroveň řízení BOZP, úroveň kvalifikace, stáří objektů, psychosociální faktory apod. V této

položce se také pro přehlednost užívá stupnice 1 – 5. Stupnice jsou znázorněny v tabulkách 7 - 9. (27)

Tabulka 7 - Bodová stupnice pravděpodobnosti ohrožení

Nahodilá	1
Nepravděpodobně	2
Pravděpodobná	3
Velmi pravděpodobná	4
Trvalá	5

Zdroj: Převzato z (27)

Tabulka 8 - Bodová stupnice možných následků ohrožení

Poškození zdraví bez pracovní neschopnosti	1
Absenční úraz	2
Vážnější úraz s hospitalizací	3
Těžký úraz s trvalými následky	4
Smrtelný úraz	5

Zdroj: Převzato z (27)

Tabulka 9 - Názor hodnotitelů

Zanedbatelný vliv na míru nebezpečí	1
Malý vliv na míru nebezpečí	2
Nezanedbatelný vliv na míru nebezpečí	3
Velký a významný vliv na míru nebezpečí	4
Více významných a nepříznivých vlivů na závažnost a následky ohrožení a nebezpečí	5

Zdroj: Převzato z (27)

Firma XIX si pro posouzení tohoto rizika stanovila vzorec:

Vzorec 2 – vzorec výpočtu rizika na pracovišti

$$\text{Riziko} = \text{Pravděpodobnost} \times \text{možné následky (ztráty)} \times \text{názor hodnotitelů}$$

Zdroj: Převzato z (27)

Velikost rizika se následně porovnává s následující tabulkou (tabulkou 10), ve které jsou zadané velikosti a míry rizika.

Tabulka 10 - Míra rizika na pracovištích

0 – 3	Bezvýznamné riziko
4 – 10	Akceptovatelné riziko
11 – 50	Mírné riziko
51 – 100	Nežádoucí riziko
101 – 125	Nepřijatelné riziko

Zdroj: Převzato z (27)

Výše uvedené bodové rozpětí orientačně vyjadřuje naléhavost přijetí opatření ke snížení rizika. Při stanovení stupně závažnosti vyhodnocených rizik je možné rozdělení do 5 rizikových kategorií. 1. Kategorie je bezvýznamné riziko, u kterého není vyžadováno zvláštní opatření. Musí být však na riziko upozorněno. 2. Kategorie je akceptovatelné riziko, které je přijatelné se souhlasem vedení. Musejí být zváženy náklady na případné řešení. 3. Kategorie je mírné riziko, kde je již nutné provést opatření a těmto opatřením přidělit potřebné zdroje. Prostředky musejí být stanoveny v nastaveném časovém období. 4. kategorie je už nežádoucí nebo také vážné riziko. Toto riziko vyžaduje urychlené provedení opatření snižující riziko na přijatelnou úroveň a vyhodnocení pravděpodobnosti vzniku rizika. 5. Kategorie je nepřijatelné nebo také velmi vysoké riziko. U této míry rizika může dojít k permanentním úrazům nebo závažným nehodám. Tyto činnosti je nutné zastavit až do doby snížení rizika na přijatelnou úroveň.

Pátým krokem u rizik je stanovení opatření každému riziku. Jedná se o stanovení takového opatření, aby došlo ke snížení rizika na přijatelnou úroveň. Jde například o organizační opatření na základě bezpečnostních předpisů nebo třeba návodu k používání.

Šestým krokem se rozumí zajištění systematického a opakovaného posouzení rizika. Vedoucí zaměstnanci musí kontrolovat a realizovat dodržování opatření. Zaměstnavatel musí zajistit, aby vedoucí zaměstnanci nebo osoby pověřené ověřovali, že daná opatření jsou dodržována. Hlavním úkolem v tomto bodu je identifikace všech závažnějších nebezpečí. (27)

8.1 Rozdělení rizik

Společnost XIX s.r.o. má spoustu nalezených a v dokumentaci zpracovaných rizik. Nalezená rizika ve firmě XIX s.r.o. byla rozdělena do kategorií pro snadnější analýzu a porovnávání těchto rizik. Každá kategorie je v dokumentaci dále rozdělena na podkategorie nebo lze říct subsystémy, které jsou rozděleny podle hrozícího nebezpečí při použití určitého stroje, zařízení nebo vykonávání určité činnosti.

Jedna z kategorií dostala název „doprava“. Doprava bude v této části brána jako ukázka výpočtu míry rizika v podniku XIX s.r.o. Tato kategorie se dále dělí z hlediska rizikivosti na další podkategorie a těmi jsou „silniční vozidla“ a rizika, která z nich plynou, dále se jedná o podkategorii „akumulátory“, podkategorii „zvedáky“ a jako poslední v této kategorii je „údržba“.

Podkategorie, která byla vybrána z kategorie „doprava“, je podkategorie „silniční vozidla“. Podkategorie byla vybrána z důvodu největší zjištěné míry rizika z kategorie „doprava“. (27)

Tabulka 11 - Výpočet míry rizika a opatření firmy u silničních vozidel (ukázka 1)

Identifikace nebezpečí	Bezpečnostní opatření	P	Z	H	R = P x N	R* = P x N x H
Zranění pádem materiálu z korby vozidla	Správné postavení bokem od břemene	3	2	2	6	12
Pád z vozidla nebo stroje při jeho čištění	Použití vhodných konstrukcí a pomůcek	3	3	3	9	27
Náraz vozidla nebo stroje na překážku	Správný způsob řízení; uzpůsobení rychlosti	2	3	3	6	18
Kontakt vozidla z osobou – srážka apod.	Dodržování pravidel silničního provozu	2	3	3	6	18

Zdroj: Upraveno podle (27)

Ve výše uvedené tabulce jsou uvedena rizika, která hrozí ve firmě XIX s.r.o. při používání vozidel. Je zde popsáno nebezpečí a následné opatření. Dále je zde výpočet rizika, které hrozí při používání těchto vozidel. V této tabulce jsou využity 2 metody výpočtu rizik. První metodu používá firma XIX s.r.o. (R*) a následně je zde použita metoda výpočtu míry rizika (R) jako

součin toho, kolikrát může tento jev nastat a jak velká bude ztráta při tomto riziku. Firma XIX s.r.o. do svého výpočtu zahrnula také názor hodnotitelů, jehož vysvětlení je uvedeno výše v této kapitole.

Vzorec 3 – výpočet míry rizika

$$\text{Míra rizika} = \text{Pravděpodobnost} \times \text{Ztráta}$$

Zdroj: Převzato z (8, s. 33)

Tabulka 12 - Výpočet míry rizika a opatření firmy u elektrických vrátek (ukázka 2)

Identifikace nebezpečí	Bezpečnostní opatření	P	N	H	P x N	P x N x H
Pád břemene, ztráta únosnosti a pevnosti kladky.	Vyloučení vstupu osob pod zavěšené břemeno; vyznačení maximální nosnosti vrátku.	2	3	3	6	18
Přetržení nosného lana a zasažení zaměstnance.	Vyměnit lano, vyskytne-li se na laně značná koroze; správné navíjení lana přes kladku na buben.	2	4	3	8	24
Vtažení ruky do svěrného místa mezi kladku a lano při odběru materiálu.	Používání kladky s krytem; neusměřňovat navíjení lana rukama.	2	3	3	6	18
Pád pracovníka při odebrání materiálu z háku vrátku	Chránit pracovníka v místě vrátku alespoň jednotyčovým zábradlím	2	4	4	8	32

Zdroj: Upraveno podle (27)

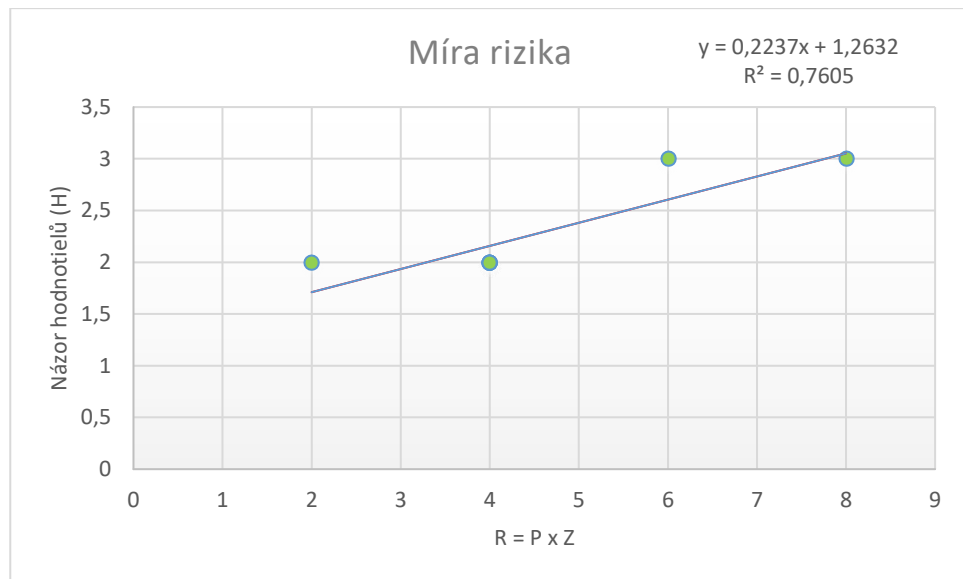
Tabulka 12 byla vybrána z důvodu výskytu největší míry rizika, kterou lze v dokumentaci firmy XIX s.r.o. nalézt a tou je pád pracovníka při odebírání materiálu z háku vrátku. Tato míra rizika spadá podle rozpětí firmy XIX s.r.o. do kategorie „mírné riziko“. Vybraná podkategorie spadá v této firmě do kategorie „zdvihací zařízení“. Opět se zde porovnává metodika firmy XIX s.r.o. a metodika uvedená ve vzorci 3. (27)

Tabulka 13 - Výpočet míry rizika v kategorii tvářecích strojů

Podkategorie	P	N	H	P x N	P x N x H
Ruční zakružovačky	1	2	2	2	4
Ruční zakružovačky	3	2	3	6	18
Ruční ohýbačky	2	2	2	4	8
Ruční pákové nůžky	2	2	2	4	8
Ruční tabulové nůžky	2	4	3	8	24
Ruční obrubovací stroj	2	2	2	4	8
Mechanické lisy	2	2	2	4	8

Zdroj: Upraveno podle (27)

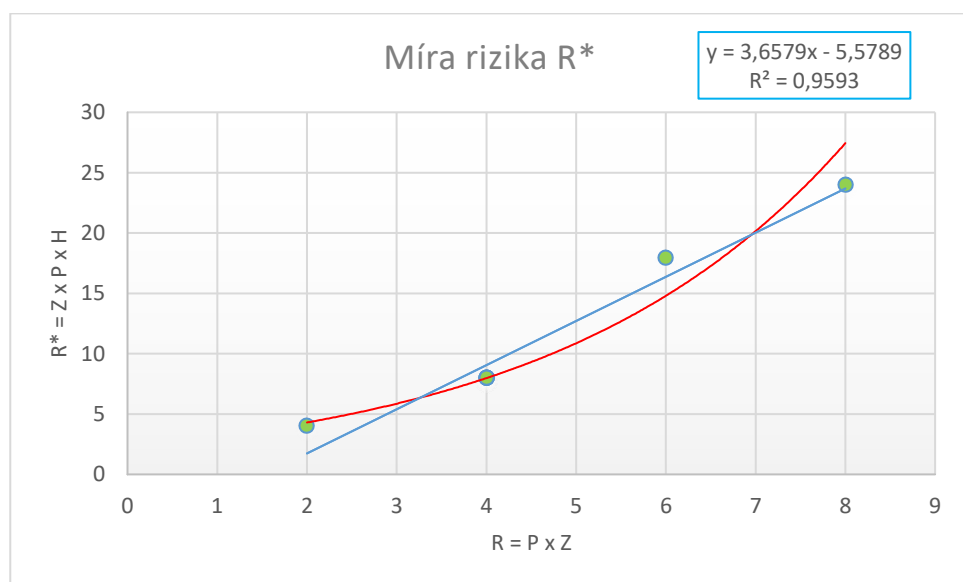
Tabulka 13 znázorňuje míru rizika v celé kategorii „tvářecí stroje“, kterou si firma vytvořila. Je zde opět uveden vzorec firmy XIX s.r.o. pro výpočet rizika (R^*) a také vzorec 3, uvedený v této práci. Tabulka byla využita pro grafické znázornění lineární regrese, uvedený níže.

Ilustrace 8 - Graf míry rizika v kategorii "tvářecí stroje" ve firmě XIX s.r.o.

Zdroj: Upraveno podle (27)

Ve výše uvedeném grafu, ve kterém lze vidět závislost názoru hodnotitelů na míře rizika, lze také vidět vzrůstající trend míry rizika v kategorii „tvářecí stroje“. Tento graf udává, jak jsou činnosti zahrnuté do této kategorie rizikové. V tomto grafu byla použita metodika vzorce 3.

Ilustrace 9 - Graf míry rizika, počítaný metodou firmy XIX s.r.o.

Zdroj: Upraveno podle (27)

V grafu číslo 8, oproti grafu číslo 9, lze vidět, že graf má exponenciální trend růstu, a tudíž jde říct, že názor hodnotitelů je subjektivní proměnná a ve výpočtech míry rizika firmy

XIX s.r.o. nemusí být vůbec zahrnuta, protože bodová stupnice, která je vytvářena ve firmě XIX s.r.o. odborníky na BOZP je také vytvářena subjektivně. Z 2 výše uvedených grafů (8,9) lze vyvodit, že ve výpočtu míry rizika firmy XIX s.r.o. jsou uvedeny 2 subjektivní pohledy na stejnou velikost rizika, a tudíž je celkové riziko uměle exponenciálně navyšováno. (27)

Tabulka 14 - Kategorie a jejich největší míry rizika ve společnosti XIX s.r.o. (část 1)

Kategorie	Míra rizika
Doprava	27
Žebříky	12
Malá mechanizace	32
Plynové odběrní a měřicí zařízení	18
Zdvihací zařízení	32
Svařování (oblouk i plamen)	9
Kovoobrábění	18

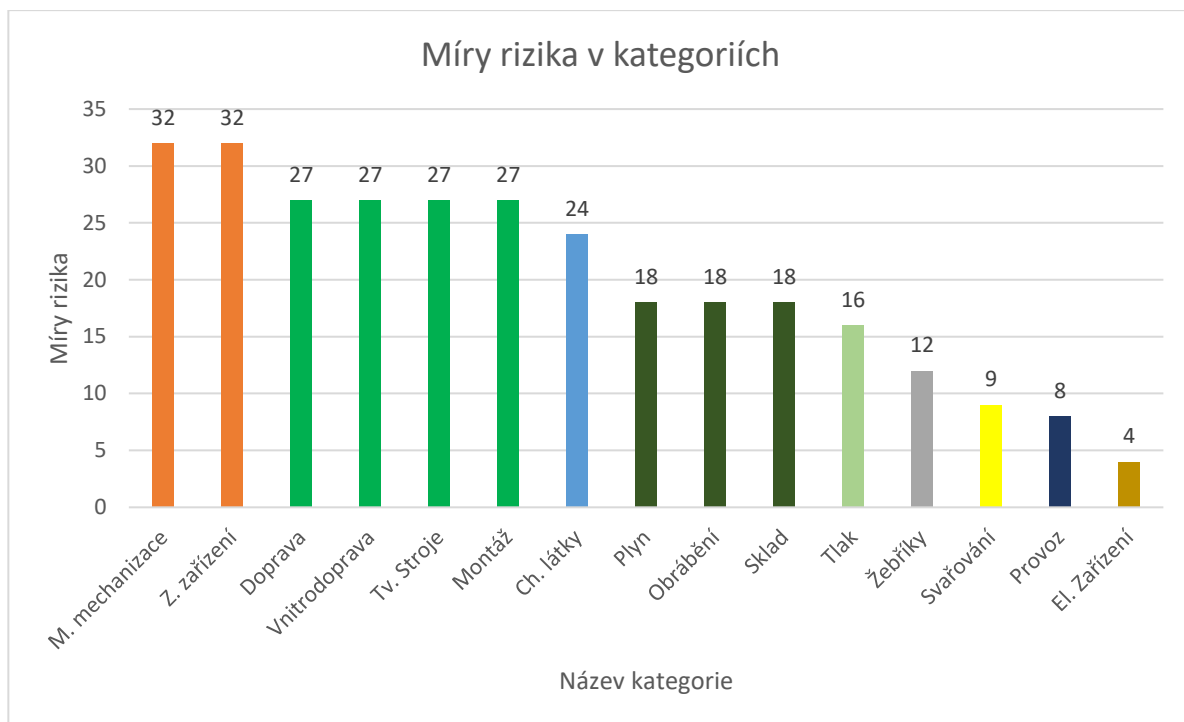
Zdroj: Upraveno podle (27)

Tabulka 15 - Kategorie a jejich největší míry rizika ve společnosti XIX s.r.o. (část 2)

Kategorie	Míra rizika
Tlaková zařízení	16
Chemické látky	24
Elektrická zařízení	4
Vnitrozávodní doprava	27
Provozní objekty	8
Tvářecí stroje a přístroje	27
Sladování materiálu	18
Montážní pracoviště a činnosti	27

Zdroj: Upraveno podle (27)

Tabulka 14 a 15 je zpracována na základě dokumentace firmy XIX s.r.o. o rizicích a jsou v ní zaneseny všechny kategorie, které má firma v této dokumentaci. V tabulce lze vidět, že největší rizika nese kategorie „malá mechanizace“ a „zdvihací zařízení“.

Ilustrace 10 - Míra největšího rizika v jednotlivých kategoriích

Zdroj: Upraveno podle (27)

V grafu 10 jde pozorovat kategorie s jejich činnostmi nebo stroji s největšími mírami rizika. V dokumentaci organizace XIX jde největší míru rizika nalézt ve 2 kategoriích a to přesně v kategorii „malá mechanizace“ a také „zdvihací řízení“. U malé mechanizace se jedná konkrétně o činnost s použitím ručního nářadí. Hrozí zde úrazy očí z důvodu odlétnutí různých střepin, úlomků atd. Jako bezpečnostní opatření byla stanovena práce s nářadím bez vad a trhlin a hlavně použití OOPP na ochranu zraku. V kategorii „zdvihací zařízení“ se jedná o možný pád pracovníka při odběru materiálu z vrátku a jako bezpečnostní opatření je nutné, aby se zaměstnanec chránil alespoň jednotyčovým zábradlím. U obou případů však podle metodiky firmy XIX s.r.o. spadají tato rizika do části „mírné riziko“. Naopak kategorie s nejmenším rizikem je kategorie „elektrická zařízení“. (27)

9 ZHODNOCENÍ PODNIKU A NÁVRH DOPORUČENÍ

Společnost XIX s.r.o., která existuje v České Republice již více než 25 let má na trhu již kvalitní jméno a také solidní pozici. Svě místo si vybudovala díky kvalitnímu vzduchotechnickému zařízení i montážním a doplňujícím službám pro domácnosti nebo firmy, jak na domácím trhu, tak i v zahraničí.

Společnost za dobu svého působení již vyhledala ve svém podniku spoustu rizik, která souvisela s výkonem činnosti. Každé riziko bylo následně vyhodnoceno s následným vydáním bezpečnostního opatření. I díky těmto kvalitním postupům, týkající se analýzy rizik, se může autor domnívat, že firma pracuje pouze s minimem pracovních úrazů, které byly evidovány. Pozitivně lze hodnotit i skutečnost, že v této organizaci nikdy nedošlo k smrtelnému pracovnímu úrazu. Dávat pozor by si tato firma měla na pravidelné lékařské prohlídky svých zaměstnanců, které jsou hlídány institucemi bezpečnosti práce a jinými kontrolními orgány, protože některé byly opožděny. Doporučení, které lze poskytnout je vytvoření kalendáře nebo seznamu s daty pravidelných kontrol.

Kladně může být také hodnocen bod, který nastal v první polovině roku 2016, kdy si tento podnik nechal vypracovat analýzu prostředí z důvodu zvýšeného hluku, kdy bylo zjištěno, že díky technologiím již tento jev není na pracovišti přítomen. Zaměstnanci jsou však stále povinni nosit chrániče sluchu.

Co se týká školení o BOZP, kterému předchází kontrola bezpečnostního technika, který je najatý externě, lze této firmě vytknout, že podnik mezi lety 2016 a 2017 stále viditelně neoznačil uličky, které by měly být stále průchozí. Autor doporučuje například neomyvatelnou barvu do těchto částí nebo slabou vrstvu barevné podlahové krytiny. Co se týká přímo školení bezpečnosti práce a požární ochrany jde tato školení také hodnotit kladně. Zaměstnavatel dělá školení pravidelně. Navíc provádí přezkoušení svých zaměstnanců po každém školení. Pro zpestření těchto školení je doporučeno používat například dataprojektor.

Co se týká rozdávaní a přidělování OOPP, tak firma dodržuje legislativu, která se touto problematikou zabývá a svým zaměstnancům tyto prvky přiděluje ve velmi vysoké míře. Některé prvky jako jsou rukavice, mohou být vydány v případě zničení i vícekrát do měsíce. Některé prostředky, které jsou brány jako mycí a mastící, jsou podle autorova názoru rozdávány až v příliš vysoké míře, protože nejsou spotřebovány během každého měsíce.

V případě hrubého porušení pracovní kázně z jakéhokoliv důvodu může být se zaměstnancem rozvázán pracovní poměr. Může se jednat například jak o pochybení v důsledku špatného a nebezpečného použití OOPP, tak například šikany na pracovišti apod. Práva a povinnosti nejsou v této organizaci porušovány a nikdo zde také není diskriminován.

Zaměstnavatel dodržuje legislativou předepsané povinné přestávky a umožňuje v rámci tolerance, aby si zaměstnanec vybral ve vhodnou dobu dovolenou. Kouření přímo na dílnách a v halách je přísně zakázáno, ale ve venkovních prostorách na vyhrazených místech je kouření povoleno i v pracovní době. Dále zaměstnavatel namátkově provádí dechovou zkoušku na alkohol.

Jako jedno z dalších doporučení pro tuto firmu by autor navrhl zlepšení ergonomie na pracovišti. Většina zaměstnanců totiž musí při práci stát nebo se předklánět a i přesto, že si může o přestávkách odpočinout, tak ne pro každého zaměstnance je tohle vyhovující. Je zde možnost nákupu židlí s nastavitelnou výškou sedadla. Poslední doporučení pro tuto společnost je aktualizace seznamu rizik s úpravou výpočtu míry rizika u jednotlivých kategorií.

ZÁVĚR

Tato práce byla zaměřena na problematiku bezpečnosti práce ve vybraném podniku. Konkrétně se jednalo o analýzu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v podniku XIX s.r.o. Nelze zapomínat na to, že bezpečnost práce je stěžejní součástí provozu podniku. Veškeré prvky, které lze do tohoto systému zahrnout mají totiž vliv nejenom na zaměstnance a podnik, ale i na jeho okolí. Vzniklým problémům se dá předcházet důslednou prevencí.

Tato práce byla rozdělena na dvě související části. První část může autor nazvat jako obecnou. V této části za pomoci odborné literatury byla zpracována teorie. V počátku bylo vysvětleno, co je to bezpečnost práce, následoval popis systému managementu bezpečnosti práce. Dále zhodnotil legislativní stránky, týkající se BOZP a na závěr této první části poukázal na povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance.

Druhá část práce je brána jako praktická a je zde představen podnik XIX s.r.o. V úvodu je popsána ekonomická situace tohoto podniku za pomoci analýzy účetních závěrek a grafického znázornění počtu zaměstnanců. V této kapitole jsou také popsány produkty, které firma nabízí.

V další kapitole autor provádí analýzu lékařských prohlídek a analýzu úrazovosti. Je zde popis toho, co musí každý zaměstnanec podstoupit za lékařskou prohlídku nebo jaké zdravotní omezení lze nalézt u zaměstnanců v této firmě. Co se týká úrazů, tak je zde znázorněn vývoj úrazovosti v této organizaci a vývoj celkově ve zpracovatelském průmyslu v ČR.

Druhá část obsahuje i principy provádění školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany. V závěru této kapitoly je uveden způsob rozdávaní a evidence osobních ochranných pracovních prostředků. Autor zde také uvedl, jaké ochranné pracovní pomůcky dostane každý zaměstnanec a jak s nimi musí nakládat.

V osmé kapitole jsou rozebrána rizika, která byla nalezena v tomto podniku. Jsou zde uvedeny dvě metody, které jsou komparovány. Jedná se o metodu zvolenou firmou XIX s.r.o. a bodovou metodu. Na závěr této práce je uvedena kapitola s vyhodnocením a doporučením pro danou firmu.

Cílem práce bylo teoreticky popsat problematiku bezpečnosti práce. Tento cíl je uveden v první části této práce. Druhý cíl této práce, kterým byla analýza podniku, se nachází ve druhé ucelené části. Třetím cílem bylo posouzení, vyvození závěrů a doporučení pro daný podnik, které se nachází v deváté kapitole.

POUŽITÁ LITERATURA

Tištěná literatura

- (1) ČERMÁK, Jaroslav. *Bezpečnost práce: aktualizované okruhy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Praha: Eurounion, 2008. ISBN 978-80-7317-071-4.
- (2) JANÁKOVÁ, Anna. *Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. 5., vyd. Olomouc: ANAG, 1999. ISBN 978-80-7263-685-3.
- (3) NEUGEBAUER, Tomáš. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce, neboli, O čem je současná BOZP*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010a, 260 s. ISBN 978-80-7357-556-4.
- (4) NEUGEBAUER, Tomáš. *Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků a ochranných nápojů*. Praha: ASPI, 2007b. ISBN 978-807-3573-102.
- (5) NEUGEBAUER, Tomáš. *Vyhledání a vyhodnocení rizik v praxi*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014c, 112 s. ISBN 978-80-7478-458-3.
- (6) ŠENK, Zdeněk. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci: prakticky a přehledně podle normy OHSAS*. 2., aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. ISBN 978-80-7263-737-9.
- (7) ŠMÍDOVÁ, Miroslava. *Soubor právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, c2013. ISBN 978-80-7478-007-3.
- (8) VEBER, Jaromír a Eva PINCOVÁ. *Management bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Praha: Professional Publishing, 2008. ISBN 978-80-86946-46-7.

Elektronické zdroje

- (9) *BOZP a PO - bezpečnost práce moderně a efektivně* [online]. Praha: CRDR, 2017 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.bozp.cz/>
- (10) *Řízení rizik (Risk management)* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/rizeni-rizik>
- (11) *Co obsahuje dokumentace BOZP* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.dokumentacebozp.cz/aktuality/co-obsahuje-dokumentace-bozp-prehled-toho-nejdulezitejsiho/>
- (12) *Přehled dokumentace BOZP* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.bozpinfo.cz/prehled-dokumentace-bozp-0>
- (13) *Právní předpisy, normy ČSN* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.bozpinfo.cz/pravni-predpisy-normy-csn-tykajici-se-bozp-pristup-k-nim>

- (14) *Co je BOZP* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.preventcom.cz/blog/co-je-bozp/>
- (15) *Slovníček pojmů BOZP* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.sawuh.cz/uzitecne/slovnicek-zakladnich-pojmu-bozp/>
- (16) *Nehoda - encyklopedie BOZP* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://ebozp.vubp.cz/wiki/index.php/Nehoda>
- (17) *Jak postupovat* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.pracovni-uraz.cz/postup-pri-odskodneni-pracovniho-urazu>
- (18) *Rizika* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/rizika>
- (19) *BOZP u podnikatele se zaměstnanci* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Bezpecnost-a-ochrana-zdravi-pri-praci/bozp-u-podnikatele-se-zamestnanci-zamestnavatel.html>
- (20) *Portál o bezpečnosti práce a požární ochraně* [online]. Praha: Bezpečnostpráce.info [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.bezpecnostprace.info/>
- (21) *BOZP - práva a povinnosti zaměstnance* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.obezpecnostiprace.cz/prava-povinnosti-zamestnance/>
- (22) *Justice.cz* [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti, 2012 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>
- (23) *Český statistický úřad* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

Interní dokumenty

- (24) Firemní informace z rozhovoru
- (25) Dokumentace o lékařských prohlídkách
- (26) Dokumentace o osobních ochranných pracovních pomůckách
- (27) Dokumentace o hodnocení rizik
- (28) Školení BOZP a PO
- (29) Úrazy a jejich evidence

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Rozvaha firmy XIX s.r.o. za rok 2016

Příloha č. 2a – Výkaz zisku a ztrát za rok 2016 (1. část)

Příloha č. 2b – Výkaz zisku a ztrát za rok 2016 (2. část)

Příloha č. 3 – Požární poplachové směrnice společnosti XIX s.r.o.

Příloha č. 4 – Ukázkový test BOZP a PO

Příloha č. 5 – Doklad o vydání OOPP zaměstnancům

Příloha č. 6 – Posudek o zdravotní způsobilosti zaměstnance

PŘÍLOHA Č. 1 – ROZVAHA FIRMY XIX S.R.O. ZA ROK 2016

ROZVAHA

ve zkráceném rozsahu
ke dni 31.12.2016
(v celých tisících Kč)

Název a sídlo účetní jednotky

IČO

a	AKTIVA b	Číslo řádku c	Běžné účetní období			Minulé úč. období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
	AKTIVA CELKEM (A. + B. + C. + D.)	001	32 491	7 788	24 703	24 006
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0	0
B.	Dlouhodobý majetek (B.I. + B.II. + B.III.)	003	8 893	7 788	1 105	1 759
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	004	698	660	38	267
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	005	8 195	7 128	1 067	1 492
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	006	0	0	0	0
C.	Oběžná aktiva (C.I. + C.II. + C.III. + C.IV.)	007	23 579	0	23 579	22 242
C.I.	Zásoby	008	2 911	0	2 911	2 181
C.II.	Pohledávky (C.II.1 + C.II.2)	009	11 770	0	11 770	12 385
1.	Dlouhodobé pohledávky	010	0	0	0	0
2.	Krátkodobé pohledávky	011	11 770	0	11 770	12 385
C.III.	Krátkodobý finanční majetek	012		0	0	
C.IV.	Peněžní prostředky	013	8 898	0	8 898	7 676
D.	Časové rozlišení aktiv	014	19	0	19	5
Označení a	PASIVA b	Číslo řádku c	Stav v běžném účet. Období 5		Stav v minulém účet. Období 6	
	PASIVA CELKEM (A. + B. + C. + D.)	015		24 703		24 006
A.	Vlastní kapitál (A.I. + A.II. + A.III. + A.IV. + A.V. + A.VI.)	016		15 973		14 272
A.I.	Základní kapitál	017		250		250
A.II.	Ážio a kapitálové fondy	018		344		344
A.III.	Fondy ze zisku	019		25		25
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let	020		13 653		11 346
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	021		1 701		2 307
A.VI.	Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku	022		0		0
B. + C.	Cizí zdroje	023		8 605		9 598
B.	Rezervy	024		0		0
C.	Závazky (C.I. + C.II.)	025		8 605		9 598
C.I.	Dlouhodobé závazky	026		0		0
C.II.	Krátkodobé závazky	027		8 605		9 598
D.	Časové rozlišení pasiv	028		125		136

Sestaveno dne: 11.3.2017

Právní forma účetní jednotky: Společnost s ručením omezeným

Předmět podnikání účetní jednotky:

Podpisový záznam:

PŘÍLOHA Č. 2a – VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY ZA ROK 2016

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY, druhové členění

v plném rozsahu
ke dni 31.12.2016

(v celých tisících Kč)

Název a sídlo účetní jednotky

IČO

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			běžném 1	minulém 2
I.	Tržby z prodeje výrobků a služeb	01	29 965	30 379
II.	Tržby za prodej zboží	02	0	0
A.	Výkonová spotřeba (součet A.1. až A.3.)	03	20 261	20 066
A. 1.	Náklady vynaložené na prodané zboží	04		
2.	Spotřeba materiálu a energie	05	12 825	12 702
3.	Služby	06	7 436	7 364
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	07	-509	0
C.	Aktivace (-)	08	0	0
D.	Osobní náklady (součet D.1. až D.2.)	09	7 088	6 731
D. 1.	Mzdové náklady	10	5 276	5 010
2.	Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	11	1 812	1 721
2.1.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	12	1 567	1 485
2.2.	Ostatní náklady	13	245	236
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti (součet E.1. až E.3.)	14	749	878
E. 1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	15	749	878
1.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - trvalé	16	749	878
1.2.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - dočasné	17		
2.	Úpravy hodnot zásob	18		
3.	Úpravy hodnot pohledávek	19		
III.	Ostatní provozní výnosy (součet III.1 až III.3.)	20		558
1.	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	21		
2.	Tržby z prodaného materiálu	22		
3.	Jiné provozní výnosy	23		558
F.	Ostatní provozní náklady (součet F.1. až F.5.)	24	176	248
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	25		
2.	Zůstatková cena prodaného materiálu	26		
3.	Daně a poplatky	27	72	51
4.	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	28		
5.	Jiné provozní náklady	29	104	197
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	30	2 200	3 014

PŘÍLOHA Č. 2b – VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY ZA ROK 2016

IČ:

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			běžném 1	minulém 2
IV.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku – podíly (součet IV. 1 + IV.2.)	31		
1.	Výnosy z podílů – ovládaná nebo ovládající osoba	32		
2.	Ostatní výnosy z podílů	33		
G.	Náklady vynaložené na prodané podíly	34	0	0
V.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku (souč. V. 1 + V.2.)	35		
1.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku - ovládající nebo ovládaná osoba	36		
2.	Ostatní výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	37		
H.	Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem	38	0	0
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy (součet VI. 1 + VI.2.)	39		2
1.	Výnosové úroky a podobné výnosy – ovládaná nebo ovládající osoba	40		
2.	Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	41		2
I.	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	42	0	0
J.	Nákladové úroky a podobné náklady (součet J.1 + J.2.)	43	85	129
J. 1.	Nákladové úroky a podobné náklady - ovládaná nebo ovládající osoba	44	85	129
2.	Ostatní nákladové úroky podobné náklady	45		
VII.	Ostatní finanční výnosy	46		0
K.	Ostatní finanční náklady	47	13	38
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	48	-98	-165
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	49	2 102	2 849
L.	Daň z příjmů (součet L. 1 + L.2.)	50	401	542
L. 1.	Daň z příjmů splatná	51	401	542
2.	Daň z příjmů odložená (+/-)	52		
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	53	1 701	2 307
M.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	54	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	55	1 701	2 307
	Čistý obrat za účetní období = I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII:	56	29 965	30 939

Sestaveno dne: 11.3.2017

Právní forma účetní jednotky: s. r. o.

Předmět podnikání:

Podpisový záznam:

PŘÍLOHA Č. 3 – POŽÁRNÍ POPLACHOVÉ SMĚRNICE

POŽÁRNÍ POPLACHOVÉ SMĚRNICE

Organizace :

1. ÚČEL

Požární poplachové směrnice vymezují povinnosti pracovníků v případě vzniku požáru a sledují provedení rychlého a účinného zákroku v případě požáru, nehody, pohromy a jiného stavu nouze.

2. POVINNOST HLÁSIT POŽÁR

Každý je povinen ohlásit neodkladně na určeném místě zjištěný požár nebo zabezpečit jeho ohlášení.

Při požáru v organizaci volejte č.tel.: **1 5 0**

V hlášení uveďte: kdo volá, odkud volá tel.č., kde hoří – co hoří, zraněné osoby, vyčkat na zpětný dotaz u telefonu.

3. POMOC PŘI ZDOLÁVÁNÍ POŽÁRU

Každý je povinen v souvislosti se zdoláváním požáru provést nutná opatření pro záchranu Ohrožených osob, uhasit požár, jestliže je to možné, nebo provést nutná opatření k zamezení jeho šíření. Každý je povinen poskytnout osobní pomoc jednotce požární ochrany na výzvu velitele zásahu.

4. ZPŮSOB VYHLAŠOVÁNÍ POŽÁRNÍHO POPLACHU

Požární poplach je vyhlášován voláním **HOŘÍ !!!**

5. POVINNOST PO VYHLÁŠENÍ POŽÁRNÍHO POPLACHU

Všichni přítomní ohrožení požárem, kromě těch kteří se podílejí na hasebních pracích, ihned rychle a spořádaně opustí budovu a shromáždí se před budovou na volném, požárem neohroženém prostoru tak, aby nebránili příjezdu požární techniky hasičských záchranných jednotek.

Po příjezdu HZS je nutné informovat o místě požáru velitele zásahu, dále o umístění plynových tlakových lahví, hlavního uzávěru plynu, vody a elektřiny. Vznik požáru nutno nahlásit také policii České republiky.

6. DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA

Hasičský záchranný sbor:	150	Elektrárny:	581 264 130
Policie:	158	Plynárny:	1239
Záchranná služba:	155	Vodárny:	585 243 263

PŘÍLOHA Č. 4 – UKÁZKOVÝ TEST BOZP A PO

TEST - BOZP a PO

<p>1. Které zaměstnance zákoník práce výslovně jmenuje jako odpovědné za plnění úkolů zaměstnavatele v péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci?</p> <p>a) statutární zástupce zaměstnavatele, ☒ b) vedoucí zaměstnance zaměstnavatele, c) zaměstnance pověřené zaměstnavatelem k plnění úkolů v oblasti BOZP.</p>	<p>8. Povinnost hlásit požár má</p> <p>a) člen Hasičského záchranného sboru, ☒ b) každý občan, c) osoba odborně způsobilá v PO.</p>
<p>2. Zaměstnavatel podle zákoníku práce nesmí připustit, aby zaměstnanec vykonával práce, které:</p> <p>a) vyžadují souhlas orgánů státního odborného dozoru nebo orgánů ochrany veřejného zdraví, ☒ b) neodpovídají jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti, c) vzhledem ke zvýšeným nárokům jsou upraveny zvláštními předpisy.</p>	<p>9. Jaké telefonní číslo má Hasičský záchranný sbor (HZS) :</p> <p style="text-align: center; font-size: 1.2em;">150</p>
<p>3. Jakým způsobem zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky?</p> <p>a) na jejich žádost, ☒ b) bezplatně, c) podle vlastního uvážení.</p>	<p>10. Žebřík musí svým horním koncem přesahovat plochu výstupu minimálně o:</p> <p>a) 1, 1 m, ☒ b) 1, 5 m, c) 0, 5 m.</p>
<p>4. Povinnost zaměstnavatele evidovat pracovní úrazy v knize úrazů platí:</p> <p>a) pro úrazy, jimiž byla způsobena pracovní neschopnost kratší než jeden den, b) pro úrazy, jimiž byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující tři kalendářní dny, ☒ c) pro všechny pracovní úrazy bez ohledu na to, jak dlouhá pracovní neschopnost jimi byla způsobena.</p>	<p>11. Jaká základní práva zaručuje zákoník práce zaměstnancům v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci?</p> <p>a) právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o rizicích jejich práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením, ☒ b) právo na zvláštní ochranu při výkonu rizikových prací, c) právo na soustavné prohlubování kvalifikace k výkonu práce sjednané v pracovní smlouvě, a na její udržování a obnovování.</p>
<p>5. Při ručním častém zdvihání a přenášení mohou muži manipulovat s břemenem o maximální hmotnosti</p> <p>a) 50 kg, b) 25 kg, ☒ c) 30 kg.</p>	<p>12. Které hasicí přístroje můžeme používat k hašení zařízení pod elektrickým proudem</p> <p>a) vodní, ☒ b) sněhový, práškový a halonový (emulzní), c) pěnový.</p>
<p>6. Opatření proti opakování pracovních úrazů musí zaměstnavatel podle zákoníku práce přijímat:</p> <p>a) u pracovních úrazů, o kterých je povinen vyhotovit záznam o úrazu, b) u smrtelných pracovních úrazů, ☒ c) u všech pracovních úrazů.</p>	<p>13. Vodní hasicí přístroj se používá k hašení</p> <p>a) elektrického zařízení pod proudem, ☒ b) dřeva, papíru, textilu apod., c) hořlavých kapalin.</p>
<p>7. Může zaměstnavatel přidělování OOPP nahrazovat finančním plněním</p> <p>a) ano, ☒ b) ne, c) pouze u drahých OOPP.</p>	<p>14. Práškový hasicí přístroj se používá k hašení</p> <p>a) v prašném prostředí, ☒ b) zařízení slaboproudé elektrotechniky, c) elektrického zařízení pod proudem.</p>
<p>Datum vyplnění: 6.2.2015</p>	
<p>Jméno a příjmení školeného:</p>	
<p>Podpis školeného:</p>	
<p>Výsledek testu (povoleny 2 špatné odpovědi): prospěl</p>	
<p>Školitel (jméno a příjmení, podpis):</p>	

PŘÍLOHA Č. 5 – DOKLAD O VYDÁNÍ OOPP ZAMĚSTNANCŮM

Seznam ochranných pracovních prostředků, které níže jmenovaní obdrželi a zároveň byli poučeni o jejich použití.

montér VZT zařízení:

- ochranný pracovní oblek
- ochranný pracovní kabát
- pracovní vesta utepená
- ochranné rukavice pětiprsté
- ochranná pracovní obuv uzavřená
- ochranné pracovní brýle
- ochranná přilba
- ochranné prac. prostředky pro práce ve výškách
- ochranné masti a mycí prostředky

Václav
.....
Marek
.....
Jan
.....
Michal
.....
Matěj
.....
Matěj
.....

9.1.2017

PŘÍLOHA Č. 6 – POSUDEK O ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI ZAMĚSTNANCE

Lékařská prohlídka Posudek o zdravotním stavu zaměstnance

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Rodné číslo:

Vykonává práci:

- Montážní dělník VZT zařízení
- Pracovník pro montáž ve výškách
- Svářeč
- Řidič motorových vozidel
- Řidič motorových vozíků
- Obsluha tlakových nádob
- Výrobní dělník vzduchotechnického zařízení
- Pracovník na elektrických zařízeních

Výrobní dělník bude zařazen na rizikové pracoviště – riziko hluku

Je ~~není~~ schopen vykonávat výše uvedené práce a na rizikovém pracovišti –
riziko hluku.

Stanovená diagnóza (vyplnit jen v případě, že pracovník není schopen vykonávat výše
uvedené práce) č. ....

Je schopen pouze vykonávat práce (jaké, na kterém pracovišti a za jakých podmínek)

*Má práca v hluku je bezpečná, takže pracovník
má právo č. 10. 11110 za 12*

29. 01. 2015

Datum: .....

* nehodící škrtněte

.....
razítka a podpis lékaře